

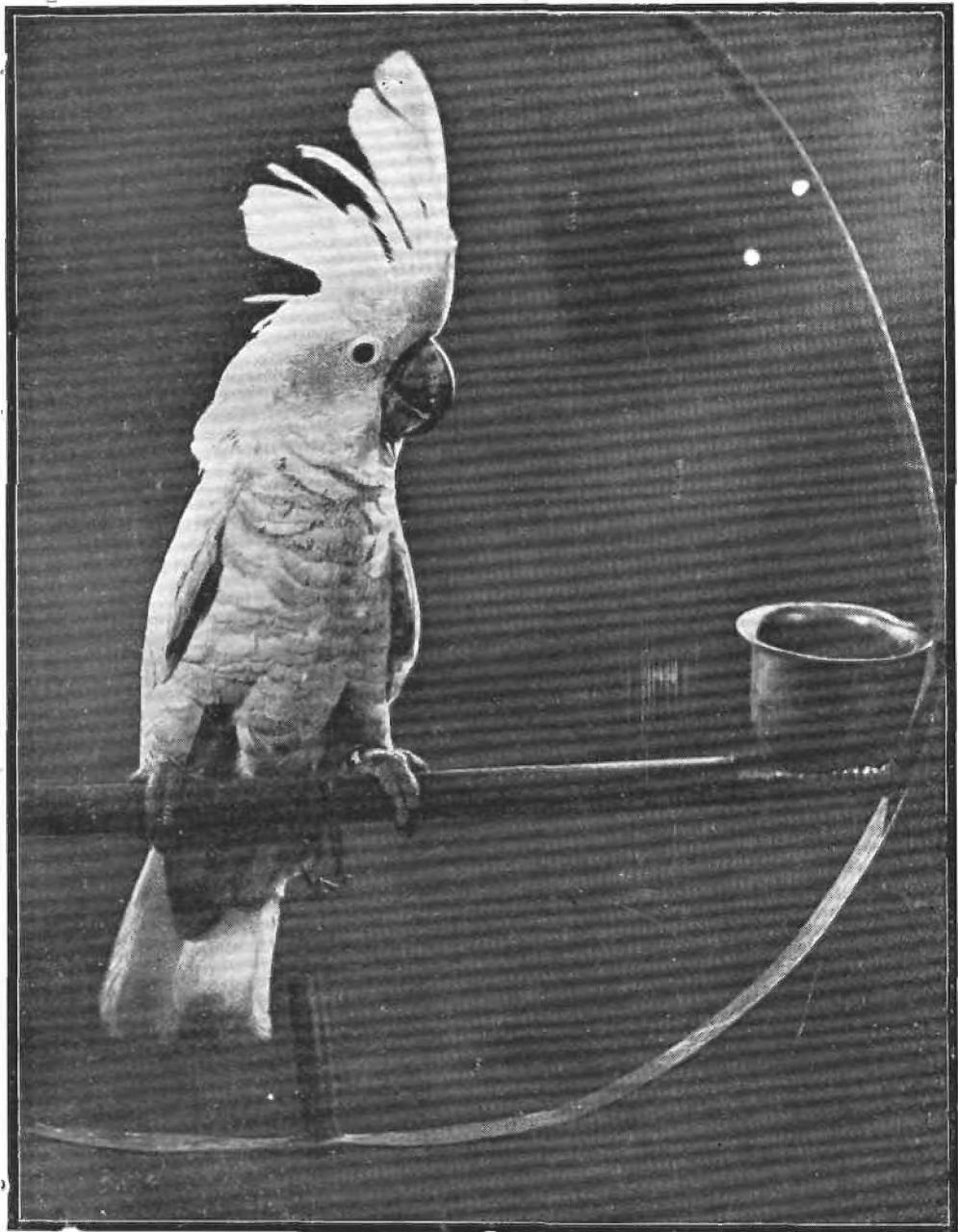
చందమామ

పిల్లల కథల మాసపత్రిక

1st July '55

6
8's

SANKAR...

బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

గూటిలో పయారం

పంపినవారు :
ఎన్. మోహనరావు - బెజవాడ

వస్తూంది!

విదత్ ప్రొడక్షన్స్ వారి....

కన్నాదాసం

డైరెక్షన్: B.విదల ఆచార్య

CHAMRIA Release...

Netta

ఈ సంచికలో కథలు వింతలు - విశేషాలు

అమృతసిద్ధి (జాతక కథ)...	11
అనుమాన విశాచి ...	15
బ్రాహ్మణుడొకడు ...	20
వింత కీటకాలు ...	22
మకరదేవత (సిరియల్) ...	25
ముగ్గురు పెళ్లికొడుకులు ...	33
ఉత్తమ విద్య ...	42
వానర సహాయం ...	44
నకలు ఖతీఫా ...	49
గడుసరి భార్య (గేయం) ...	58
గ్రహాలు (శుక్రడు) ...	60

ఇవిగాక రంగుల బొమ్మ కథ,
ఫోటో శిర్డికల పోటీ, వార్తలు—
విశేషాలు, మొదలైన మరి ఎన్నో
ఆకర్షణలు

జాతక కథలు

(బుద్ధుని పూర్వజన్మములు)

'చందమామ'లో ప్రచురింపబడిన

ప్రఖ్యాత కథలు

పుస్తకరూపంలో అందంగా

వెలువడినవి.

వెల 0-12-0

విజయవాడకు మామూలు

కమిషన్ యివ్వబడును.

అర్ధర్లు అడ్వాన్సుతోనూ పంపండి.

చందమామ పబ్లికేషన్స్

(పుస్తకశాఖ)

మదరాసు - 26.

విశాలాంధ్రలో
దిగ్విజయంగా
ప్రదర్శింప
బడుచున్నది!

← 10½ ప్యాకింగు, తపాలా ఖర్చులు ఉచితం 8½ →

ప్రతి వాచీ 3 సంవత్సరముల గ్యారంటీ.

నం. 51-10½ సైజు 15 జుయెల్స్ సెంటర్ సెకండ్
క్రోమియం రు. 30/- * నం. 51A-10 సైజు
o/s 15 జుయెల్స్ వాటర్ ప్రూఫ్ షాక్ ప్రూఫ్
రు. 42/8 * నం. 54-8½ సైజు 15 జుయెల్స్
వాటర్ ప్రూఫ్ షాక్ ప్రూఫ్ o/s రు. 44/- *
నం. 54A-8½ సైజు 17 జుయెల్స్ వాటర్
ప్రూఫ్ షాక్ ప్రూఫ్ o/s రు. 52/-

SETH WATCH CO.
129, RADHA BZ. ST. CALCUTTA-1

విచిత్ర కవలలు

చిత్రవిచిత్ర కల్పనలతో, కుతూహలము కొల్పే అపూర్వ సంఘటనలతో
కూడిన అద్భుత కథ. — అచ్చులో వున్నది.

వివరములకు: చందమామ పబ్లికేషన్స్

(పుస్తకశాఖ)

వడవళని

::

మద్రాసు - 26.

నవభారత నిర్మాణానికి

నవ యువతీ యువకులు అవసరం.
అట్టి యువతీ యువకులను పొంద
గల్గిన మాతలు కావాలంటే, మహిళలు
సేవించవలసింది

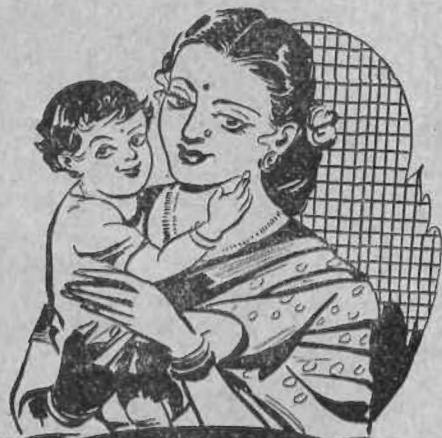
లోధ్ర

గర్భాశయ రోగనివారిణి

కేసరి కుటీరం లి.

15, వెస్టు కాట్ రోడ్డు,

రాయపేట, మద్రాసు - 14.

LODHRA
FOR LADIES HEALTH

కేసరి కుటీరం లి., మద్రాసు. 14

TJ-541

భారత దేశపు పెట్టుబడితో,
భారత నిర్వహణ క్రింద, భారత
దేశములో తయారవుతున్నది.

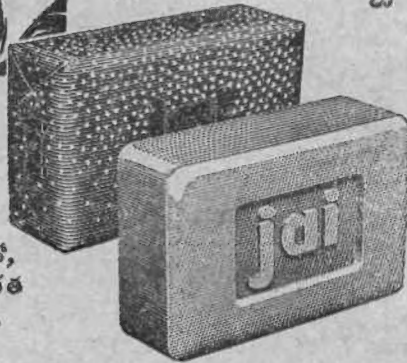
తాతా ఆయిల్ మిల్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్
ఇండియన్ సోప్ & ట్రాయ్లెట్రీస్ మేకర్స్ అసోసియేషన్ మెంబర్లు

గంటలతరబడి
సంతోషము యిచ్చే
తాతావారి ఒక
సువాసన సబ్బు

జై సబ్బుయొక్క వెల్వెట్ వలె
మెత్తగా ఉండే మరుగు, దాని
రమ్యమైన పరిమళము మీకు
రోజంతా మువాసన కలిగించి
ఉత్సాహపంతులుగా ఉంచును.
జై సరస మైనధరలో ఒక ద్విర్రా
అయిన సబ్బు. దానిని వాడి మీ
జీవితము ఉల్లాసవంతముగ
చేసుకోండి.

టాయిలెట్ సబ్బు

రవి టాయ్‌లెట్స్‌ను వాడండి

రవి గ్లిసరిన్ సోపు:
మీ ఆందమును
వర్చస్సును
కాపాడును.

రవి వెజిటబుల్ హేరాయిల్:
మీ కేశములను విరివిగా పెంపొందించును.
రవి సోప్: మీ ముఖవిలాసమును అభి
వృద్ధి చేయును.
పోర్ ఏజెంట్లు: ది న్యూ స్టార్ & కో
తండియార్వేట, మద్రాసు - 21

చందాదారులకు మనవి

పైనెల చందమామలు యీనెల చివరి
వారంలో పోస్తు అవుతవి. సకాలంలో
ఆందనివారు, వారి పోస్టేఫీసులో ఫిర్యాదు
చేస్తూ, పై నెల పదతేదీలోగా మాకు
తెలియపర్చ గేరుతాము. ఆ పైబడువచ్చు
కంప్లెయింట్లు, గతనెలలో చేరలేదనే
కంప్లెయింట్లు గమనించబడవు.

మేనేజరు

ఆంధ్రుల

చరిత్ర సంస్కృతి

ప్రతి ఆంధ్రుడు చదువ
దగిన నష్టగ్రంథము. ఆంధ్ర
రాష్ట్ర సాధనకు మిక్కిలి
తోడ్పడిన గ్రంథము.

పే. 500. వెలరు. 6 0 0

బాలసరస్వతి

విక్టోరియల్ మీడియం డిక్షనరీ

(ఇంగ్లీషు-ఇంగ్లీషు-తెలుగు)

విద్యకు, విజ్ఞానానికి, పరీక్షలో విజ
యానికి ఈ డిక్షనరీ పువయోగపడుతుంది.

1000 పేజీలు. పూర్తిక్యాలికో బైందు

మీడియం దర 9 0 0

జెం డిక్షనరీ దర 4 8 0

గానకళాబోధిని

అపూర్వ సంగీత గ్రంథము.
గొప్ప అనుభవజ్ఞులచే రచించ
బడినది. సంగీతము నేర్చుకొను
టకు, సాధనకు, పరీక్షలకు
విస్త్రులకు పెద్దలకు కువయుక్త
పడు గ్రంథరాజము.

పే. 1000. రు. 10 0 0

తమ అర్థరుతోపాటు
అడ్వాన్సు
పంపగలరు.

వలయువారు: బాలసరస్వతి బుక్ డిపో, కర్నూలు.

ప్రబంధి:—నెం. 6, సుంకురామచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

పెర్టుసిన్
“టెష్నర్”

అరవై సంవత్సరములవైనుంచి అన్ని విధములయిన
దగ్గులతో, కోరింతదగ్గుతోసహా, బాధపడుచున్న వారికి,
పెర్టుసిన్ త్వరితముగాను, శ్రేయముగాను స్వస్థత
చేకూర్చినది. పెర్టుసిన్ కొనుడు!

అందరు కెమిస్టుల వద్దను లభించును

ఎటెఫా లిమిటెడ్, షాన్ రీచ్ టెన్సైయిన్, స్వీస్ కస్టమ్ అండ్ ఏకనామిక్
కెరిటరీ వారితో చేసుకున్న ఒడంబడిక ప్రకారము, యిండియాలో

ఇన్ ఫా లిమిటెడ్, పోస్టు ఆఫీసు ఖాక్కు నెం. 1041, బొంబాయి-1 వారిచే తయారయినది.

ILY-7-TEL

గృహపయోగ సినిమా యంత్రం

ఈ యంత్రం ద్వారా ఇంటివద్దనే బంధుమిత్రులతోపాటు కూర్చొని వాస్తవమైన సినిమా లవలన కలిగే ఆనందాన్ని అనుభవించండి. 35 మి. మీ. ఫిలిం దీనికి ఉపయోగించవచ్చును. దీన్ని బ్యాటరీ, లేదా ఎలక్ట్రిసిటీ (AC లేక DC) సహాయంతో నడిపించవచ్చును. పైడ్లు, కార్టాస్టు, వార్తాప్రచారక పిల్చులుకూడా దీనిమీద చూపించవచ్చును. ఈ యంత్రంతోపాటు 10 అడుగుల పిల్చు ఉచితంగా ఇవ్వబడుతుంది. దీని వెల రు. 12/8- వి. సి. సి. చార్జీలు రు. 3/- అదనపు పిల్చు ఒక్కొక్క గణం వెల ఆ 8/-

ఫోల్డింగ్ ప్లాట్: విదేశీ కండుతో తయారై, మెరుస్తూ కప్పించే ఈ అందమైన ప్లాట్ ఉన్నతశ్రేణికి సంబంధించిన మరుర ద్వనిని మీరు సినిమాలలో వినేవుంటారు. ధర: రు. 4-0-0. పోస్టు ఖర్చులు: రు. 1-4-0. ప్లాట్ శీతల పుస్తకం: రు. 2-0-0.

పాకెట్ ప్రెస్: దీంతో ఇంట్లో కూర్చునే వందలకొలది పేర్లు, చిరునామాలు, లేఖలు, కార్డులు మొదలైనవి తేలికగా అచ్చు వేసుకోవచ్చును. కాలం, ఖర్చు కలిపినస్తాయి. ధర: రు. 4-0-0 వి. సి. ఖర్చులు రు. 1-4-0.

అమెరికన్ కొత్త నమూనా

చిన్న స్పిరిట్ స్టాప్

అందమైనది. మన్నిక గలది. అల్పాహారం తయారుకు, టీ, వేడినీళ్ళు కాచుకొనుటకు, ఎంత గనో ఉపకరించును. స్టాప్ లో కొంచెం స్పిరిట్ పోస్తే చాలు. స్టాకు కొంచెముగనే ఉన్నది. వెల రు. 9/- వి. సి. చార్జీలు రు. 1/12/- వేరు. ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలు ఇంగ్లీషులోనే జరిపవలెను.

SULEKHA TRADERS
Po: 13, ALIGARH. (U. P.)

అటోమెటిక్ పిస్తోలు

(దీనికి లైసెన్సు అక్కరలేదు)

అరు గుండ్ల రిపీటర్ డయల్ తో అమర్చబడిన అమెరికన్ మోడల్ పిస్తోలు ఇది హతలు పుట్టించేటంత ద్వనిచేసి, దొంగలనూ అడవి మృగాలనూ పారదోలును. సినిమా వటకులకూ, నాటకాలలో పాల్గొనేవారికి ఇది చాలా ఉత్తమ వస్తువు. శత్రువులను ఎదుర్కొనుటలో ఇది గొప్పతోడు.

25 గుండ్లు ఉచితము. వెల రు. 8/8-.. వి. సి. సి. చార్జీలు రు. 1/12/- పిస్తోలు పెట్టకొను రెదర్ కేసు రు. 2/8-.. అదనపు గుండ్లు ధరిను రు. 1/4-..

S. K. SAKSENA, RANGAMAHAL,
No. (19) ALIGARH (City) U. P.

వృత్తికల్పనకు పుస్తకములు

ఎలెక్ట్రిక్ అండ్ రేడియోగైడ్ (2 భాగములు)

రు. 15/-లతో మీకు మీరే రేడియోను నిర్మించుకోండి. దీనికి ఎలక్ట్రికసిటీ అవసరం లేదు. రేడియో మరమ్మత్తులు, వైరింగు, ఎలక్ట్రికసిటీని గురించిన నమూనా నేర్చుకొనుటకు రు. 4/- గురుప్రసహాయంలేకనే చైపిస్, జవపిస్, బర్నిస్, రష్యన్, జర్మన్, ఫ్రెంచి మొదలైన 14 భాషలు నేర్చుకొనుటకు రు. 4/-.. పొటోగ్రఫీ దర్శివని, కెట్టింగు (టొమ్మలతో) రు. 4/-.. టీచర్ రు. 3/-.. నమ్మల తయారీ రు. 3/-.. అక్షరాలు చేయుట రు. 3/-.. గానము, నృత్యము రు. 3/-.. డ్రాయింగు, పెయింటింగ్ రు. 3/-.. అల్లికవనులు (వందల కొద్దీ దీక్షెన్ను కలది) రు. 3/-.. వాచీల మరమ్మత్తు రు. 3/-.. వి. సి. సి. చార్జీలు 0-12-0 అదనము. ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు ఇంగ్లీషులోనే వ్రాయాలి.

SULEKHA BOOK DEPOT

P. O. 13. ALIGARH (U. P.) India.

సుభాషిణి

సచిత్ర మాస పత్రిక

ఎడిటర్: కరుణాశ్రీ

అన్ని చోట్లా

విజెంట్టు కావాలి

★

విడి కాపి

0-8-0

సాలు చందా

6-0-0

వివరములకు నేడే వ్రాయండి

మేనేజరు:

సుభాషిణి, గుంటూరు-2

పాన్ టెన్ కలములకు
సిరాలకు
జగత్ప్రసిద్ధి పొందిన
పేరు

పైలట్

మరల ఇప్పుడు
భారతదేశములో
ప్రతి చోట
లభించుచున్నది

★
నాణ్యమునకు
పూచి

MANUFACTURED BY
THE PILOT PEN CO (INDIA) LTD
CATHOLIC CENTRE, MADRAS-1

“నా చర్మ రక్షణకు

నిర్మలమైన సబ్బు అగత్యము!”

మైసూరు చందన సబ్బు యొక్క పరిమళ,
ఓషధిగుణాలు బిడ్డ శరీరమును పూర్తిగా
పరిశుభ్రము చేయుటయే గాక, లేతచర్మము చిట్టి
బాధించకుండ చేయును.

మైసూరు చందన సబ్బు

గవర్నమెంటు సోప్ ఫ్యాక్టరీ

బెంగళూరు

(మెంబర్ ఐ. ఎస్. టి. ఎమ్. ఎ.)

“my skin needs
a pure soap!”

చందమామ - ఇంగ్లీషు

ప్రారంభ సంచిక వెలువడింది!

విడి ప్రతి
0-6-0

సంవత్సర చందా
4-8-0

మీ కాపీకి మీ విజంటును అడగండి
లేదా మాకు చందా పంపండి.

సంవత్సరంకన్న తక్కువకాలం చందాలు అంగీకరించబడవు.

చందమామ పబ్లికేషన్స్

వడవళ్ళని :: మద్రాసు - 26.

త్వరలో వెలువడనున్నది!

జహ్నుమాము (ఓరియా)

డోంగ్రేగారి

బాలామృతం

బలహీనమైన బిడ్డలకు వృష్టినిచ్చి, పండ్లు
మొలిచేటప్పుడు అయ్యే విరేచనములు
నిలిపి, బలమును ఆరోగ్యము నిచ్చును.

K. T. Dongre & Co., Ltd., BOMBAY-4

బైనాకులర్ (మైక్రాస్కోప్)

శత్రువంశవైభవ
లెన్సులతో ప్రత్యేకించి
నిర్మింపబడిన ఉత్తమ
తరగతి బైనాకులర్.
ఎంతో దూరాన వుండే
చక్కటి దృశ్యాలు,
గుర్రపు పంథాలు,
చూచి ఆనందింపవచ్చు
పర్వతారోహకులకు,
యాత్రకులకు ఎంతో
అవసరమైంది.

వెల రు. 8/- వి.పి.సి. ధార్మిణ రు. 1/8- అడనం.
ఉత్తర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఇంగ్లీషులోనే జరపవలెను.

TARUN - TRADERS
ALIGARH (CITY)

మల్టీ కలర్

ఫోటో ఆఫ్ సెట్ ప్రింటింగ్ లోనూ,
ప్రోసెస్ బ్లాక్లు తయారుచేయటంలోనూ
సరికొత్త యంత్ర పరికరాలతో
విశేషమైన అనుభవం గల నిపుణులతో

అర్టిస్టులతో, టెక్నిషియనులతో
30'' x 40'' కెమెరా సహాయంతో

అత్యున్నత ప్రమాణాలను ఎల్లప్పుడూ
నిలబెట్టగల ఏకైక ఆంధ్రసంస్థ

ప్రసాద్ ప్రోసెస్ లిమిటెడ్.,

చందమామ బిల్డింగ్స్

వడవళని :: మదరాసు - 26.

విజయ ప్రొడక్షన్స్ వారి 'ల వ కు శ'

చిత్రంలో నటించుటకు

చక్కని రూపము, చురుకుదనం, వాక్కుబద్ధిగల

బాలకులు కావలెను

6 మొదలు 12 సం॥లు వయసు స్ఫురించే ఆకారము కలవారు, బాధ్యతగల వారిపెద్దలద్వారా మాకు తెలియ జేస్తూ, వారి ఫోటోలు (యిప్పుడు తీసినవి) జూన్ 30-వ తేదీలోపల మాకు చేరునట్లు పంపగోరుచున్నాము.

1. ఫోటోలు తిరిగి పంపబడవు.
2. మాకు అవసరమని తోచినవారితోతప్ప, ఉత్తరప్రకృత్యుత్తరములు జరుపబడవు.

ఫోటోలు యిక్రింది చిరునామాకు పంపవలెను.

THE VIJAYA PRODUCTIONS LTD.

(LAVA KUSA CASTING DEPT.)

VADAPALANI : MADRAS - 26

చందమామ

సంచాలకుడు : 'చక్రపాణి'

క్రిందటి సంచికతో ముగిసిన "తేకచుక్క" పాఠకుల మన్ననల సందుకున్నందుకు చాలా సంతోషం. అయితే కొందరు పాఠకులు "తేకచుక్క"కు సంబంధించిన కొన్ని విషయాలు స్పష్టంకాలేదని వ్రాశారు. ఈ సంచికలో ప్రారంభమవుతున్న "మకరదేవత"లో పాఠకుల అనుమానాలన్నీ తీరిపోతాయి. "తేకచుక్క" లోని సంఘటనలు జరిగిన 20 ఏళ్ల తర్వాత "మకరదేవత" ప్రారంభమవుతుంది. అందులోని కొన్ని పాత్రలు ఇందులో మళ్ళీ దర్శనమిస్తాయి. కాని కథ దేనికదే. "తేకచుక్క"లాగే "మకరదేవత"కూడా పాఠకుల ఆదరాభిమానాలు చూరగొంటుందని ఆశిస్తాము.

ఈ మాసంనుంచి "చందమామ" ఇంగ్లీషులోకూడా ప్రారంభమయిందని తెలిపటానికి సంతోషిస్తున్నాము.

జూలై
1955

సంపుటి 17
సంచిక 1

అట్టమీదిబొమ్మ

అరణ్యవాసంలో ఉన్నటువంటి పాండవులవద్దకు మార్కండేయుడు వచ్చి, అనేకమైన గాథలు విసిపిస్తున్నాడుకదా ! వాటిలో ఇవేకటి:—

పూర్వం, వైవస్వతమనువు అనే ఒక మహారాజు ఉండేవాడు. అయిన ఒకప్పుడు గంగానదీతీరాన తపస్సు చేసుకొంటూ వుండగా, ఒక చిన్న చేప కనిపించి, 'ఓ తపానిధి!—మా జాతిలో పెద్దచేప చిన్నచేపను మింగడం ఆచారంగా ఉంటున్నది. నన్ను పెద్దచేప వీడైనా వచ్చి మింగుతుందేమోనని భయమవుతున్నది. కనుక, నన్ను ఈ గంగలోనుంచి తీసుకుపోయి, మరొక సురక్షితమైన జలాశయంలో వదిలి పుణ్యం కట్టుకో. నీకు ఎప్పటికైనా, ఏ విధంగానైనా ఉపకృతి చేసి రుజుం తీర్చుకుంటాను' అని వేడుకొన్నది.

దయాళువు అయిన వైవస్వతుడు దానిని తన వెంట పట్టుకపోయి, ఒక జలాశయంలో వుంచి, జాగ్రత్తగా కాపాడుతున్నాడు. కొద్దిరోజులకే ఆ చేప పెద్దదై, 'రాజా!—ఈ స్థలం నాకు చాలబలెదు. మరొక పెద్ద జలాశయంలో నన్ను విడిచిపెట్టు,' అని కోరింది,

అలానే రాజు, దానిని ఒక పెద్ద సరోవరంలో విడిచి పెట్టాడు. మరికొంత కాలానికి ఆ చేప, ఆ సరోవరంకూడా పట్టనంత పెద్దదిగా తయారయింది. అప్పుడు మనువు దాని కోరికపైన ఆ చేపను గంగానదిలో వదిలాడు.

ఐతే—గంగానది లోతుకూడా దానికి చాలక, ఆ చేప తను సముద్రానికి వెళుతున్నానని చెప్పి, 'రాజా!—కొద్దికాలంలోనే మహాప్రళయం రాబోతున్నది. కనుక నీవు మహానియులైన సప్తఋషిల్ని, సృష్టిలోని సమస్త బీజాలనూ ఒక పడవలో ఎక్కించుకొని సముద్రంలో బయల్దేరు. నేను నా శృంగాన్ని ఆ పడవ తాడుకు తగిలించి, పడవను ప్రళయజలంనుండి రక్షిస్తాను' అని తెలిపింది.

కొద్దికాలానికి మహాప్రళయం రావేవచ్చింది. అప్పుడు చేపరూపంలో వున్న శ్రీ మహావిష్ణువు పడవను ప్రళయజలంనుంచి లాక్కుపోయి, మునగకుండా మిగిలివున్న ఒకే ఒక హిమాలయ శిఖరానికి చేర్చాడు. తరువాత ఈ వైవస్వత మనువునుంచే ప్రపంచంలో పునఃసృష్టి ప్రారంభమయింది.

అమృతసిద్ధి

పూర్వం, బ్రహ్మదత్తుడు కాశీరాజ్యాన్ని పాలించే కాలంలో—సామంత రాజుని 'చిరాయు' వద్ద నాగార్జును డనే పేరుతో బోధిసత్వుడు ముఖ్యమంత్రిగా ఉండేవాడు.

నాగార్జునుడు దయాళువు, దానశీలు డున్నాడు. అంతేకాదు. రసాయన శాస్త్రం లోనూ, ఓషధి జ్ఞానంలోనూ గొప్ప సిద్ధి. అతను, తనకు తెలిసిన రసాయనిక ప్రయోగంతో ఒక రహస్య యోగం కనిపెట్టి, తనకూ, రాజుకూ జరామరణాలు లేకుండా చేసుకున్నాడు.

ఒకనాడు అతని కొడుకులలోకెల్లా తనకు ప్రేమాప్తుడైన సోమదేవుడు చనిపోవడం తటస్థించింది. కుమారుని చావు నాగార్జును డికి అలతులేని దుఃఖం కల్గించింది. సహజంగా కరుణాళువైన నాగార్జునుడు—'కటు పైన లోకంలో మరణమనేదే ఉండకూడదు. ఇందువల్ల ఎవరూ శోకించకూడదు. ఇందుకు

తగిన ఉపాయం కనిపెట్టాలి' అంటూ, తీవ్రమైన యోచనలో పడ్డాడు.

'రసాయనాలైతే అమిత వ్యయంతో కూడుకొన్న పని. అందుచేత, సామాన్యుల క్కూడా సులభ సాధ్యమై, అందుబాటులో వుండే మూలికలతోనే అమృతం తయార చేయాలి. దీనితో లోకంలో మరణమనేది లేకుండాచేస్తే ప్రజ సుఖంగా వుంటారు అని నాగార్జునుడు నిశ్చయించాడు.

ఇలా నిశ్చయించి, అతడు ఓషధుల సంపుటితో అమృతాన్ని తయారు చేయడానికి పూనుకొన్నాడు. తను సంపాదించిన శాస్త్రజ్ఞానాన్ని అంతటిని పరీక్షకు పెట్టి చిర కాలం అనేక పరిశోధనలు చేశాడు. చాల వరకు ప్రక్రియలన్నీ పూర్తి అయ్యినై. నాగార్జునుడి యత్నం చివరి ఘట్టానికి వచ్చింది. 'అమృత కల్పం' అనే మూలిక ఒక్కటి చేర్చడంతో, పని పూర్తి అవుతుంది.

అంతలో, ఈ సంగతి దేవేంద్రునికి తెలియవచ్చింది. వెంటనే దేవేంద్రుడు అశ్వినీ దేవతల్ని పిలిచి, 'మీరు ఇప్పుడే భూలోకానికి పోయి, ఎలానా, నాగార్జునుడు తలపెట్టిన 'అమృతయోగం' సిద్ధించకుండా చేయాలి. సామదాన భేద దండో పాయాలు ప్రయోగించండి. తక్కిన పని నేను చూస్తా' నన్నాడు.

ఇందుకు నియమించబడిన అశ్వినీ దేవతలు మారు రూపాలతో భూలోకానికి దిగివచ్చి, నాగార్జునుణ్ణి దర్శించి, కుశల ప్రశ్నలు ప్రారంభించారు. 'మంత్రిపుంగవా! రాజ్యాల్నే తలకిందులు చేయగల యుక్తులు

తెలిసిన ఘనుడవు నీకు తెలియని విషయం లేదు. కాని ఇప్పుడు బ్రహ్మ సంకల్పానికే నిరోధం కల్పించటానికి సాహసిస్తున్నావు. మానవుల ధర్మగతి ఐన మరణాన్ని నీవు అమృతసిద్ధిచేత ప్రతిబంధించినట్లయితే, సృష్టిపరిపాలనే తారుమారవుతుందే? మానవుడు ఒక్కడూ చావకుండా వుంటే, ఎన్ని లోకాలైనా సరిపోతవా? పైగా-దేవతలు చేయవలసిన ఈ కార్యం, మానవ మాత్రుడవైన నీవే సాధించబూనుకుంటే, దేవతలకూ మానవులకూ వ్యత్యాసమేముంది? ఇంతకూ, నీ కొడుకు చనిపోయాడని దుఃఖంకొద్దీకదా, ఇంత పని చేస్తున్నావు? నీ కుమారుడు భూలోకం వదిలినా, స్వర్గంలో సుఖంగానే వున్నాడు' అని ధర్మబోధ చేశారు.

ఈ మాటలు నాగార్జునుడి మనస్సుకి అంతగా తృప్తి కలిగించలేదు. తను చేస్తున్న పని తప్పు అవుతుందా కాదా అన్న ఆలోచనలో ముణిగిపోయాడు.

ఇలా వుండగా—

చిరాయువుత్రుడైన జయసేనుడి యువ రాజ్యాభిషేకానికి ఘనమైన యేర్పాట్లు జరిగినై. శుభముహూర్తాన దర్బారంతా కిటకిటలాడుతూ వుంది!

చందమామ

ఈలోపల, వృద్ధబ్రాహ్మణ రూపంలో భూలోకానికి చేరుకున్న దేవేంద్రుడు జయ సేనుణ్ణి సమీపించి, రహస్యంగా ఇలా అన్నాడు : 'నాయనా!—నీ తండ్రికి నాగార్జునుడు ప్రయోగించే రసాయనిక సేవనపల్ల అయినకు జరామరణాలే లేవన్న మాట నీకు తెలియదా? అటువంటప్పుడు నీవు యువరాజుగా ఉండిపోవలసిందేకాని, నీకు రాజ్యార్హత ఎప్పటికీ కలగదు.'

ఇది విని, జయసేనుడు విచారంతో కుంగిపోయాడు. అప్పుడు వృద్ధబ్రాహ్మణుడు వానిని ఇలా సముదాయించాడు : 'నాయనా!—ఈపాటిదానికే ఖేదపడకు. నీ

కోరిక నెరవేరడానికి సులువైన ఉపాయమున్నది. రోజూ భోజనంముందు, ఎవరేమి కోరినా లేదనకుండా ఇవ్వడం నాగార్జునుడికి మామూలు. రేపు నీవు ఆ వేళకు వెళ్లి, ఎంతమాత్రం జంకకుండా, 'నాకు నీ తల కావాలి!' అని అడుగు. తరువాత వీం జరుగుతుందే నీవే చూచుకుని,' అని మనస్సుకు నచ్చేటట్టు నూరిపోశాడు.

రాజ్యకాంక్షతో వున్న జయసేనుడు మరునాడు భోజనాలవేళ నాగార్జునుడి వద్దకు వెళ్లి, సరిగా వృద్ధుడు చెప్పినట్టే కోరాడు. నాగార్జునుడు కొంచెమైనా సంకయించక, తన కత్తి జయసేనుడి చేతికిచ్చి,

'నాయనా!—తల తెగెట్టి తీసుకో. భయ పడకు' అన్నాడు. రసాయనప్రభావంవల్ల నాగార్జునుడి శరీరం ప్రజకాయమై వుండే! కనుక, జయసేనుడు ఎన్ని దెబ్బలు కొట్టినా, కత్తి తూలుతూవుండేగాని, నాగార్జునుడి తలమాత్రం తెగలేదు !!

ఈ సమాచారం ఒక్క త్రుటిలో రాజుకు తెలిసి, ఆయన ఆత్రంతో పరుగెత్తివచ్చాడు. కొడుకు చేస్తున్న పనికి చింతించి, వానిని వారింపబోయాడు.

అప్పుడు నాగార్జునుడు 'మహారాజా!—ముసరాజు కోరిన కోరికకు పూర్వాపరాలు అన్నీ నాకు తెలుసు. అతను నిమిత్త మాత్రుడు. కనుక, వాని నాటంకపర్చ వద్దని కోరుతున్నాను. ఇప్పటివరకూ గత జన్మలలో నేను తొలబెత్తొమ్మిదిసార్లు, లేదనకుండా నా తల కొట్టి ఇచ్చివున్నాను. ఇది సూరవది. ఈ కొంచెంలో వెనుకంజ చేశాననే అపకీర్తి రాకుండా మాటదక్కించ

వలసిన భారం నీపై వున్నది' అంటూ కడ పటిసారి భక్తితో రాజును ఆలింగనంచేసు కున్నాడు. వెంటనే తనపద్దనున్న మూలిక లలోనుండి ఒకటి తీసి, కత్తికి రాసి, జయ సేనుడితో 'ఇప్పుడు కొట్టు నాయనా!' అన్నాడు. జయసేనుడు ఈసారి కత్తితో కొట్టగానే, నాగార్జునుడి తల, కాడనుండి ఊడిన కమలంలాగా కిందపడింది !

ఈ దృశ్యం చూడలేక, రాజుకూడా ప్రాణత్యాగంవెయడానికి సిద్ధమయ్యాడు.

అప్పుడు—కింద పడిన నాగార్జునుడి మొండితల ఇలా అన్నది: "రాజా!— విచారించకు. ఎన్ని జన్మలకైనా నిత్యనే ఉంటాను..." అంటూ ప్రాణం విడిచింది.

రాజు పూర్తి విరాగి అయ్యాడు. వెంటనే కొడుక్కి పట్టాభిషేకం కట్టి, తను తపస్సు చేసుకోవటానికి ఆడవులకు వెళ్ళిపోయాడు.

ఈ విధంగా జయసేనుడికి రాజ్యం చిక్కింది. దేవేంద్రుని వ్యూహం నెరవేరింది.

పూర్వం కర్ణాటక దేశంలో శుద్ధమతి అనే గొప్ప పండితుడుండేవాడు. ఆయన నలభై ఏళ్ళు కాశీలో చదువుకుని వచ్చిన మహా విద్వాంసుడు కావటంచేత, యాభైయేళ్ళ వాడైనప్పటికీ ఆయన కెవరో పిల్లనిచ్చారు. ఆయనదగ్గర చాలామంది శిష్యులు చదువుకుంటూ ఉండేవాళ్ళు.

శుద్ధమతి ఎంత విద్వాంసుడైనా వట్టి ఛాందసుడు. ఆయన భార్య ఆయనకన్న చాలా చిన్నదీ, అమాయకురాలానూ, ఆమె తమ శిష్యులతో సరదాగా మాట్లాడుతూ ఉండేది. ఇది చూసి గురువుగారికి భార్య మీద లేనిపోని అనుమానాలు కలగసాగాయి.

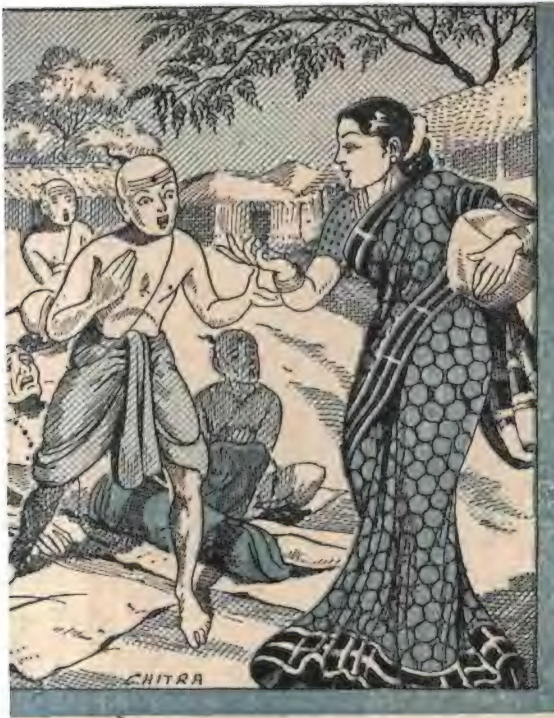
ఒకసారి అనుమానపిశాచిని చేరనిచ్చిన వాడికి మనశ్శాంతి ఉండదు. శుద్ధమతి ఎవరికీ తెలియకుండా ఇల్లు వదిలి ఒకనాటి అర్ధరాత్రి ప్రయాణమైనాడు. తెల్లవార గానే గురువుగారు లేరని గమనించిన నలు

గురు విద్యార్థులు ఆయనను వెతుక్కుంటూ బయలుదేరి త్వరలోనే ఆయనను ఒక గ్రామంపద్ద కలుసుకున్నారు.

"ఒరే, నా భార్య ప్రవర్తన మంచిది కాదని నేను వెళ్లిపోతూంటే, మీరంతా నావెంట ఎందుకు పడ్డారు?" అని గురువు వారి నడిగాడు.

విద్యార్థులు తెల్లబోయి, "గురూ, అవిడ మా తల్లిలాటది. అవిడ ప్రవర్తన ఎటువంటిదో మేము కనిపెట్టలేమా? మీకి పాపిష్టి అనుమానం ఎలా కలిగింది? మేము మటుకు మీదగ్గరే చదువుకుంటాం. మీ రెక్కడికి పోతే అక్కడికి వస్తాం," అన్నారు.

తాను పొరపడ్డట్టు శుద్ధమతి తెలుసుకుని, ఇంటికి శిష్యులతో తిరుగుప్రయాణమైనాడు. దారిలో ఒక నగరం వచ్చింది. అప్పటికి జాము పొద్దెక్కింది. వారందరూ నడకశ్రమవల్ల అయాసపడుతూ వీధిలోనే

ఒకచోట చతికిలబడి పైబట్టలతో వినురుకో సాగారు. ఆ విధి పొడుగునా ఇళ్ళ ఆరుగులున్నాయికాని వారికి వాటిమీద ప్రేమించ వచ్చునని తోచలేదు.

కొద్దిసేపట్లో ఒక స్త్రీ చంకన బిందె పెట్టుకుని అటుగా బావికి పోతూ వీరిని చూసి, "అయ్యా, మీరెవరు?" అని అడిగింది.

"అమ్మా, మేము పరదేశులం?" అన్నారు వాళ్ళు.

"మీరు పరదేశులు కాకేం?" అంటూ ఆమె బావికి వెళ్ళిపోయింది.

వారు ఒకరి మొహం ఒకరు చూసుకుని, ఆమె బిందెతో ఇంటికి పోయ్యేటప్పుడ, నంద మయింది. వారామెవెంట ఆమె

"అమ్మా, మేం పరదేశులం కాకపోతే మార్గస్థులం," అన్నారు.

"మీరు మార్గస్థులూ కారు," అంటూ ఆమె వెళ్ళిపోయింది.

ఆమె మళ్ళీ బిందె ఎత్తుకుని బావికి వెళ్ళేటప్పుడు, వాళ్ళు, "అట్లాబతే మేం బాట సారులమని ఒప్పుకుంటావా?" అన్నారు.

"ఒప్పుకోను," అంటూ ఆమె బావికి వెళ్ళింది. ఆమె తిరిగివచ్చేలోగా గురు శిష్యులు తమలో తాము విత్కరించుకున్నారు. ఈవిడ చాలా విద్వాంసురాలై ఉండవచ్చు. ఈవిడ నడిగి తామెవరో తెలుసుకుంటేగాని తమ చదువు ఫలిం

చదు. అందుకని ఆమె మళ్ళీ ఇంటికి వెళ్ళేటప్పుడు, "అమ్మా, మేము పరమ మూఢులం—" అని యేదో చెప్పబోయారు.

ఆమె నవ్వి, వారి మాటకు ఆఢైస్తూ, "మీరు మూఢులుకూడా కారు," అన్నది.

"అయితే, దయచేసి, మేమెవరమో చెప్పి మరీ వెళ్ళు," అన్నారు వాళ్ళు.

"బాగా పొద్దెక్కింది. ముందు మా ఇంటికి వచ్చి, వంట చేసుకుని భోంచెయ్యండి. తరవాత మీరెవరో చెబుతాను," అన్నదామె.

ఈ మాట వినగానే వారందరికీ పరమానంద మయింది. వారామెవెంట ఆమె

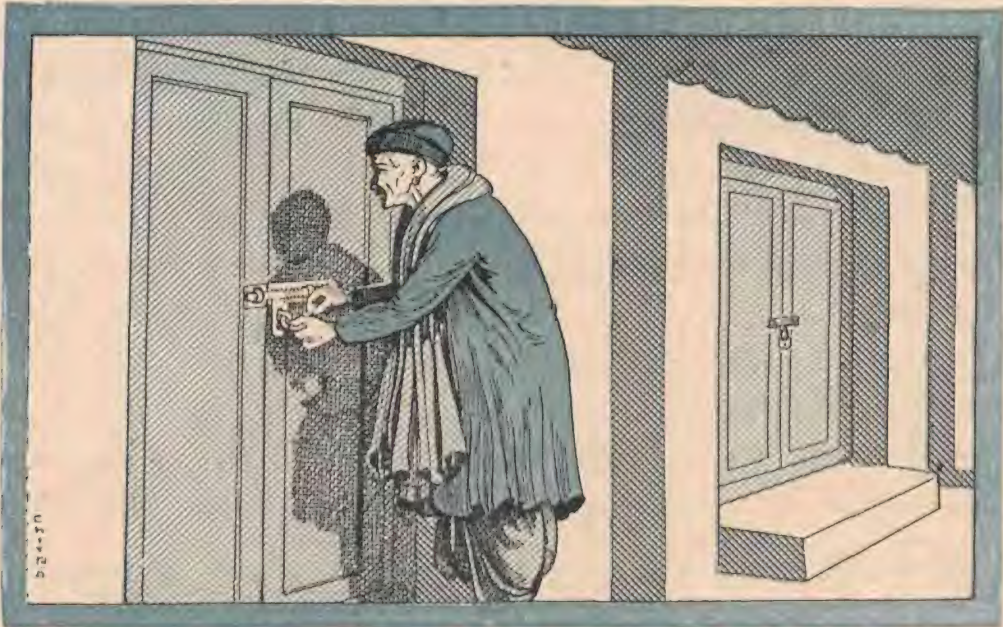
యింటికి వెళ్ళారు. ఆమె వారికి వంట ఇల్లు చూపించి, "అయ్యా, నాభర్త రాజు గారింట పురాణవతనం చేసి సరిగా రెండు జాముల వేళకు ఇల్లు చేరుతారు. ఆయన అసలే అనుమానం మనిషి. అందుచేత ఆయన వచ్చేలోగా మీరు స్నానం, జపం, వంట, ముగించుకోండి. లేకపోతే చాలా చిక్కువస్తుంది," అని హెచ్చరించింది.

ఆ చాదస్తపు బ్రాహ్మణులు సరేనన్నారే గాని, వాళ్ల స్నానాలూ, జపాలూ, గీతా పారాయణలూ మొదలైన కర్మకాండ ఎంతకీ పూర్తికాలేదు. ఈలోగా ఇంటి యజమాని రానేవచ్చాడు.

ఆయన భార్య చెప్పినట్టు ఆయన తగని అనుమానం మనిషి. తన భార్య చాలా దుర్మార్గురాలని, ఎట్లాగైనా ఆవిడ దుర్మార్గాన్ని రుజువు చెయ్యాలనీ ఎంతకాలం గానో చూస్తున్న ఆ బ్రాహ్మణుడు వంట ఇంటో ఈ ఛాందసులను చూసి వెంటనే ఆ గదికి తాళంపెట్టి, తన భార్య ఏ గదిలో ఉన్నదీ చూసి, ఆ గదికికూడా తాళంపెట్టి నేరుగా రాజుగారిదగ్గరికి వెళ్ళాడు.

పురాణం చదివే బ్రాహ్మణు అంతలోనే తిరిగి రావటం చూసి రాజు ఆశ్చర్యపడ్డాడు.

"మహారాజా, నాభార్య దుష్టురాలు, దండించమని నేను తమర్ని ఎన్నోసార్లు

కోరాను. కాని తమరు రుజువు కావాలన్నారు. వంట ఇంటో అయిదుగుర్ని దాచింది. కళ్ళారా చూద్దురుగాని. దయ చెయ్యండి,” అన్నాడు బ్రాహ్మడు.

రాజు కంగారుపడుతూ ఆయన వెంట వచ్చాడు. బ్రాహ్మడు వంటకల్లు తలుపు తాళం తీసేసరికి ఐదుగురు బ్రాహ్మలు, విభూతి పెండెకట్లు ధరించి కనబడ్డారు. వారిని చూసి ఆశ్చర్యపోతూ:

“అయ్యా, మీరెవరు?” అన్నాడు రాజు.

“అది తెలుసుకోవటానికే కద, మేమీ ఇంటావిడ వెంట వచ్చి ఇక్కడ వంట చేసుకుంటున్నాం?” అన్నారు వాళ్ళు.

వాళ్ళు చెప్పినదంతా విన్నాక రాజుకు అయింటావిడ సెర్వోషి అని తెలిసిపోయింది. కాని, అవిడ ఈ బ్రాహ్మలను చూసి, వారు పరదేశులుగాని, మార్గస్థులుగాని, బాట సారులుగాని, మూఢులుగాని కారని ఎందుకన్నదో రాజుకు అర్థంకాలేదు.

ఆయన ఇంటావిడ ఉన్న గది తాళం కూడా తీయించాడు.

“అమ్మా, నీవల్ల తప్పేమీ లేదని నాకు తెలిసింది. కాని ఈ బ్రాహ్మలు నీ దృష్టిలో ఎవరో చెప్పు. వారు పరదేశులమంటే కాదని ఎందుకన్నావు?” అని రాజు అడిగాడు.

“అయ్యా, వారు నీడలో అరుగులుంధగా వాటిమీద కూచోక ఎండలో, వీధిలో దర్శననాలు పరిచి కూచునిఉండటం చూశాను. వారి ఛాందసం చూసి జాలికలిగి, వారిని ఇంటికి పిలిచి స్నాన భోజన సౌకర్యాలు చూపుదామని పలకరించాను. మీరెవరంటే పరదేశులమన్నారు. మనం మాట్లాడే భాషే మాట్లాడేవారు మనకు పరదేశులెవ్లా అవుతారు? అందుకని కారన్నాను,” అన్నది ఇంటావిడ.

“మరి మార్గస్థులు కారని ఎందుకన్నావు?” అని అడిగాడు రాజు.

"అయ్యా, మార్గస్థులు విశ్రాంతి తీసుకునే చోట విశ్రాంతి తీసుకుంటారు. బాటసారులు బాటను నడవటానికి ఉపయోగిస్తారు. కాని ఏరలా చేయక బాటను సత్రంలాగా వినియోగించుకున్నారు. అది ధూసి నేను, వారు మార్గస్థులు కారనీ, బాటసారులుకూడా కారనీ అన్న మాట నిజమే!" అన్నది ఇల్లాలు.

"నిజమే. కాని, వారు తాము మూఢులమని ఒప్పుకున్నా, కాదని ఎందు కన్నావు?" అన్నాడు రాజు.

ఈ ప్రశ్నకు ఆ యిల్లాలు వెంటనే సమాధానం ఇవ్వకపోవటం చూసి రాజు, "చెప్పమ్మా! నేనుండగా నీకు భయమెందుకూ?" అన్నాడు.

"పట్టపగలు మిట్టమధ్యాహ్నం అయిదుగురిని తన భార్య ఇంట చేర్చిందని నమ్మే భర్తనూ, అటువంటివాడు చేసిన ఫిర్యాదును నమ్మి కళ్ళారా చూడవచ్చిన న్యాయ

పాలకుణ్ణి మూఢులనటం చెల్లుతుందిగాని, ఛాందసులైతంత మాత్రాన చదువుకున్న విద్వాంసులు మూఢులౌతారా మహారాజా?" అని అడిగిందా యిల్లాలు.

ఆమె భర్త, రాజుకూడా ఏమీ అనలేక తలలు వంచుకున్నారు.

"అనుమాన ఏకాచిని చేరనిచ్చిన నాకు తమరు సరితయిన శిక్ష విధించాలి!" అన్నాడు పురావాల బ్రాహ్మడు.

ఈ మాట వినగానే శుద్ధమతి ముందుకు వచ్చి, "మహారాజా, నేనుకూడా అనుమాన ఏకాచిని అదరించినవాణ్ణి. ఈ బ్రాహ్మడికి ఏ శిక్ష విధిస్తారో అదే శిక్ష నాకు కూడా దయచేయించండి," అంటూ తన కథ అంతా చెప్పాడు.

రాజు వారిద్దరినీ ఓదార్చి, "ఇకముందైనా మీ భార్యలను గౌరవంగా చూసుకోండి," అని సలహాచెప్పాడు. శుద్ధమతి శిష్యులతో ఇంటికి తిరిగి వెళ్ళాడు.

బ్రాహ్మణ దొంగ

భోజరాజు నిత్యమూ చేసే దానధర్మాల కింద ధనం హెచ్చుగా ఖర్చయి పోతూం డేది. ఈ ఖర్చు ఎలాగైనా తగ్గేటట్టు చేయాలని మంత్రికి తోచింది. 'మహాప్రభూ! తమరు కవి పండితులకింద చాలా ద్రవ్యం ఖర్చు చేసేస్తున్నారు. ఇందువల్ల ధనాగారంలో తగినంత సొమ్ము నిలవ ఉండటం లేదు,' అంటే రాజుకు ఆగ్రహం వస్తుంది. అందుచేత ఒకనాడు మంత్రి భోజరాజు లేని సమయంలో ఆయన పడకగదిలో గోడమీద, ఈవిధంగా రాశాడు.

“ఆప దర్శం ధనం రక్షేత్”

(ఆపత్సమయంలో అవసరానికిగాను ధనం కూడబెట్టాలి)

ఆ రాత్రి భోజుడు గోడమీద వున్న స్లోక పాదం చదువుకుని, తానుచేసే ఖర్చును విమర్శిస్తూ ఎవరో ఆ మాటలు రాశారని అర్థంచేసుకున్నాడు. ఆ చరణం కింద,

భోజరాజు ఇలా ఎదురుప్రశ్న రాశాడు.

“శ్రీమతా మాపదః కుతః?”

(శ్రీమంతులకు ఆపద ఎక్కడ?)

మర్నాడు మంత్రి భోజుడు రాసినది చదువుకుని, దానికింద,

“సా చే దపగతా లక్ష్మీ”

(ఆ సంపద పోతేనే) అని రాశాడు.

ఇది చదువుకుని భోజరాజు దానికింద,

“సంచితార్థో వినశ్యతి”

(కూడబెట్టినదికూడా పోతుంది.) అని రాశాడు.

అరాత్రే ఒక పేద బ్రాహ్మణుడు దొంగ తనానికిని భోజరాజు పడకగదిలో ప్రవేశించి ఒక మూల దాక్కున్నాడు. ఆ బ్రాహ్మణుడు చదువుకున్నవాడు. అయితే దారిద్ర్యం భరించలేక దొంగతనానికి పూను కున్నాడు. రాజుగారి పడకగదిలో చాలా రత్నాభరణాలు కనిపించాయి. తీరా తీసుకో

బోయేసరికి ఆయన అంతరాత్మ ఒప్పలేదు. వట్టచెతులతో వెళ్ళిపోవటమా, వచ్చిన పని పూర్తిచేసుకోవటమా అని చాలాసేపు తట పటాయించి, దొంగతనం చేయగూడదని నిశ్చయించుకుని, ఆయన బయటికి పో బోతూండగా భోజరాజు, ఆయన భార్య లీలావతి గదిలోకి వచ్చారు. బ్రాహ్మడు దాక్కున్నచోటే ఉండిపోయాడు.

లీలావతి గోడమీది శ్లోకంచూసి, అదేమిటని భర్తనడిగింది. భోజరాజుమెకు ఎవరో రాసిన పత్రులూ, దానికి తాను రాసిన సమాధానాలు చూపి, అంతే అన్నాడు :

"చేతోహరా యువతయః

సుహృదోసుకూలః,

సద్బాంధవాః. ప్రజయగర్వ

గిరికృ భృత్యాః,

వల్గంతి దంతివివహ,

స్తరణా స్తురంగాః—"

[(నాకు) అందమైన భార్యలున్నారు,

అనుకూలులైన స్నేహితులున్నారు, మంచి చుట్టాలున్నారు, ఇష్టంగా మాట్లాడే సేవకులున్నారు, అనేక వినుగులున్నాయి, గుర్రాలున్నాయి—]

భోజరాజు చెప్పేది పూర్తికాకమునుపే, దాక్కునిఉన్న బ్రాహ్మణ దొంగకు తిక్క రేగిపోయింది.

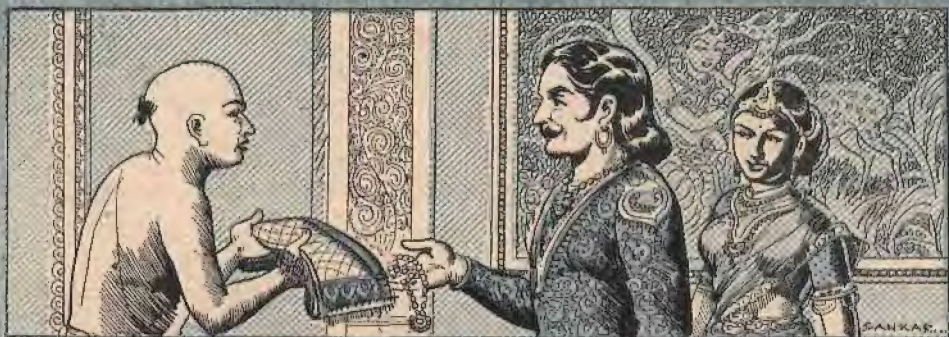
"సమ్మలనే నయనయో ర్మహి కించి దస్తి"

(అ రెండు కళ్ళూ మూసేసరికి, ఏదీ ఉండదు.) అని ఆయన, భోజరాజు పూర్తి చెయ్యకుండా మిగిల్చిన శ్లోకం పూర్తి చేశాడు.

భోజరాజు నివ్వెరపోయి, "ఎవరది?"

అని కేక పెట్టాడు. బ్రాహ్మణ దొంగ ముందుకు వచ్చి, రాజుకు నమస్కరించి తన గొడవ చెప్పకుని క్షమాపణ కోరాడు.

భోజరాజు సంతోషించి, తన చేతిమీదుగానే ఆ బ్రాహ్మడికి కొన్ని నగలూ, దుస్తులూ ఇచ్చి పంపేశాడు.

వింత కీటకాలు

ఒక ఊళ్లో ఒక గృహస్థుడు ముగ్గురు కుమార్తెలు, తండ్రి ఆ ముగ్గురికీ మంచి సంబంధాలు తెచ్చి పెళ్ళిళ్ళు చేసేశాడు.

ఆఖరు పిల్లను దాని అత్తగారు ఒక్క పని చెయ్యనిచ్చేడికాదు. పైపెచ్చు అది ఎక్కడ కండిపోతుందో అని దానికి అడ్డమైన ఉపచారాలూ తానే చేసేది.

ఇంతలో సంవత్సరాది వచ్చింది. అత్త తన కోడలికి చక్కగా తలంటి నిళ్ళుపాసి, కొత్త పట్టుచీరె కట్టబెట్టి, ఇంటివున్న నగలన్నీ పెట్టింది. మధ్యాన్నం కొడుక్కు, కోడలికి పిండివంటలతో సహా స్వయంగా వంట చేసిపెట్టింది. సాయంకాలందాకా, ముసలావిడ ఇంటిపనులన్నీ చేసి, బయటికి పోతూ, "అమ్మాయ్, గుడికి వెళ్ళొస్తాను. కనుచీటి పడగానే దీపంపెట్టు!" అని చెప్పి వెళ్ళిపోయింది. ఈ మాట విని కోడలు మండిపడింది.

"ఊరికే కాచునిపోతానని ఏదో ఒక పని చెబుతుంది! వెళ్లేమనిషి అదీపం తానే పెట్టిపోగూడదూ? ఈ భాగ్యానికి కనుచీటి పడలా? ఎవరు పడతా రీ కొరంట్రికం? నెను పుట్టింటికి వెళ్ళిపోతాను. ఈ ఇంటి కీణం ఉండను," అనుకుని, అపిల్ల అప్పటి కప్పుడు తన చీరెలు నాలుగు మూటకట్టుకుని బయలుదేరింది.

దారిలోనే దాని చిన్నక్క అత్తవారి ఊరు. తన కష్టాలు అక్క చెవినిచేసి మరీ పొదాంగదా అని అపిల్ల వాళ్ళింటికి వెళ్ళింది. చిన్నక్కతో జరిగినదంతా చెప్పుకుని కంట నీరు పెట్టుకుంది.

చిన్నక్క చెల్లెల్ని ఓవారూస్తూ, "ఊరు కోవే, అమ్మా! నిన్ను అత్తముండ కష్టాలు పెడుతోంది. అది ఇవాళ ఉంటుంది, రేపు పోతుంది. నా కష్టాలకు దరిదాహులేదే! నేనెవరితో చెప్పుకోను?" అన్నది.

“ఏమిటి, చిన్నక్కా, నిన్ను కష్టాలు పెట్టేదెవరు?” అని చెల్లెలు ఆత్రంగా అడిగింది.

“ఇంకెవరున్నారు? నామొగుడే? పండగకి చేయించానని కట్టెడు బరువు కాసుల దండతెచ్చి మెడలో వేశాడు. మొయ్యలెక చచ్చాను. మెడంతా పిక్కుపోయింది. అపేక్షగల మొగుడైతే అంత దుర్మార్గం చేస్తాడా? నేనీ కాపరం ఈదలేను, తల్లీ! పద, ఇద్దరంకలిసి అప్పుతో చెప్పకుండా!”

ఒకరికి ఇద్దరై బయలుదేరారు. దారిలోనే వాళ్ళ పెద్దఅక్క అత్తవారి ఊరు. “వనిలో పని, పెద్దక్క ఏమి ఇక్కట్లు పడుతున్నదో తెలుసుకుని మరీ పోదాం,” అనుకున్నారు వాళ్ళు.

తన చెల్లెళ్ళను చూడగానే పెద్దఅక్కకు ఎక్కడలేని ఆనందమూ కలిగింది. వాళ్ళ బాధలన్నీ విని పెద్దది తన కళ్ళు తుడుచు కుంటూ, “ఇంకా నీ మొగుడే నయం. నామొగుడిసంగతి వింటే మీరు నిర్భాంత పోతారు,” అన్నది.

“ఏమక్కా? నీ మొగుడెంచేశాడు?” అన్నారు చిన్నవాళ్ళిద్దరూ.

“ఏమని చెప్పేది? నిన్న రాత్రి భోంచే శాక కాస్సేపు నేనూ మా ఆయనా

పారిజాతం చెట్టుకింద కూచున్నాం. చెట్టుమీడినుంచి టపా, టపా నాలుగు పువ్వులు రాలి నా మొహాన పడ్డాయి. అయ్యో, దెబ్బతగిలింవా అని నన్ను అదరించటం ఆటించి ఆ కర్కోటకుడు నన్ను చూసినవాడు. ఇంత కసాయివాడితో ఎంత కాలం కాపరంచేస్తాను, ఏమిటి దారి అనుకుంటుండగా మీరూ వచ్చారు. పదండి, నేనుకూడా మీతో వస్తున్నా!” అన్నది పెద్దది.

ముగ్గురు అక్కచెల్లెళ్ళూ కలిసి పుట్టిల్లు చేరుకున్నారు. తల్లి వంటింటో వంట చేస్తున్నది. ముగ్గురు కూతుళ్ళూ తల్లిని కావలించుకుని బావురుమని ఏడిచారు.

“అయ్యో నాకూనల్లారా? మీకేం కష్టం వచ్చింది? అన్నీ భరించటానికి నేనున్నాను గద. నాతో చెప్పండి!” అన్నది తల్లి.

ముగ్గురూ తమ కష్టాలను చెప్పకున్నారు.

అంతావిని తల్లి, “నేనంటూ బతికి ఉన్నానుగనక మీరు నాదగ్గిరికి వచ్చారు. నన్ను మీ నాన్న పెట్టే కష్టాలెవరితో చెప్పకునేది?” అన్నది.

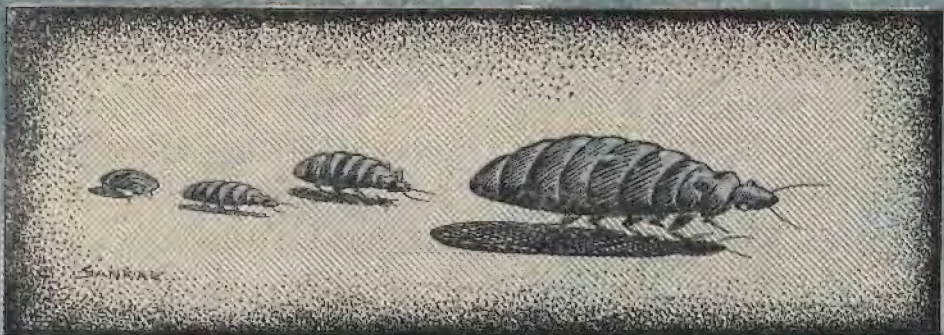
“చెప్పమ్మా! మేమున్నాంగా? మాతో చెప్పు!” అన్నారు ముగ్గురూ అత్రంగా.

“నిన్న పండగకాదూ? పండిపంట ఏమన్నా చెయ్యమన్నాడు మీనాన్న. గిద్దెడే గిద్దెడు బియ్యమూ, పప్పు నానేసి రుబ్బి మూడు రొట్టెలు చేశా. ఉప్పు సరిపోయిందో లేదోనని ఒకటి తినిచూశా. సరిగా కాలిందో లేదో అని ఇంకొకటి తిన్నా. ఏవేళకూ మీ నాన్న భోజనానికి రాకపోయేసరికి పరధ్యానంగా మూడోదికూడా తినేశా. ఆయన వచ్చి రొట్టెలు చేశావా అని అడిగితే, మూడు

రొట్టెలు చెయ్యటమూ అయింది, తినటమూ అయింది, అనిచెప్పా. ఆయన కాస్తయినా విచారించకుండా, పోనీలే, అన్నాడు. ఇంకో మొగుడైతే, ‘అయ్యో, మూడు మినప రొట్టెలు తిన్నావులే? అజీర్ణంచేసి, కడుపు నొప్పి వస్తుందేమో!’ అని ఆదుర్దాపడడూ? ఎంత కర్కృటకుడు!” అన్నది తల్లి.

తల్లి కష్టాలు కూతుళ్ళూ, కూతుళ్ళ కష్టాలు తల్లి తలుచుకుని భోరున విడుపులు ప్రారంభించారు. వారి కళ్ళవెంట నీరు గంగాళాలకొద్దీ ప్రవహించసాగింది. కొద్ది సేపట్లోనే వారి కరీరాల్లో ఒక్కచుక్కకూడా నీరు లేకుండా పోయింది. అవి మూడు చుకుపోయి చిన్నవై, ఇంకా చిన్నవై, చివరకు పెసరబద్దలంత అయ్యాయి. వాళ్ళు నలుగురూ నాలుగు నల్లులై పోయారు.

వాళ్ళు బతికి ఉన్నన్నాళ్ళూ మనుషుల రక్తం పీల్చుకుతాగారు. వారి సంతతి ఇప్పటికీ అదేవిధంగా బతుకుతున్నది.

మృత్యుశాసనికి రాజైన మందరదేవుడు, ఒకనాడు ఉద్ధానవనంలో విహరిస్తూండగా కోటద్వారంవద్ద పెద్ద కలకలం బయలుదేరింది. ప్రజల కేకలూ, సైనికుల హెచ్చరికలతో కోటప్రాంతమంతా మారుమోగ సాగింది. ఇంతకలకలానికి కారణమేమిటా అని మందరదేవుడు ఉద్ధానవనంనుంచి కోటద్వారంకేసి బయలుదేరాడు.

కొద్దిసేపటిలో మందరదేవుడు కోటద్వారాన్ని సమీపించేసరికి మంత్రి ప్రజలను శాంతంగా వుండవలసిందని హెచ్చరించటం అతడి కంటబడింది. రాజు రాక గమనించిన కొందరు సైనికులు, ఆ సంగతి మంత్రితో చెప్పారు. వెంటనే మంత్రి వెనుదిరిగి రాజును సమీపించాడు.

“ఏమిటి కలకలం?” అని ప్రశ్నించాడు మందరదేవుడు. మంత్రి క్షణకాలం కోటద్వారంకేసి చూసి, “ప్రభూ, నిజమో అబద్ధమో యింకా భవపడలేదు. నావరకు నేను యిందులో కొంత నిజం వుండవచ్చునని భావిస్తున్నాను. కుండలినీధ్వపం యీ మధ్య అరాజక స్థితిలో వున్నదని మన అందరికీ తెలిసినదే. పోతే యిప్పుడువచ్చిన వార్త ఏమిటంటే — ఆ ద్వీప రాజ్యాధికారాన్ని సరవాహనమిశ్రుడనే సేనాని హస్తగతం చేసుకుని మన రాజ్యంమీదికి దాడి బయలుదేరాడని. ఇది చేపలు పట్టబోయిన జాలరులు తెచ్చిన వార్త. ప్రజలు కలవరపడుతున్నారు. శాంతంగా వుండవలసిందని హెచ్చరిక చేశాను,” అన్నాడు.

మందరదేవుడు తల పంకించి వూరు కున్నాడు. మంత్రి భావించినట్టు ఇందులో కొంత సత్యం ఉండవచ్చునని అతడికి తోచింది. రాజు మౌనం వహించటంతో, ఆయనా ప్రమాదాన్ని శంకిస్తున్నాడని గ్రహించిన మంత్రి, "ప్రభూ, ముందు జాగ్రత్తకోసం తగు ఏర్పాటులు చేయవలసిందిగా సేనానికి కబురు పంపాను. ఈ వార్తలోని నిజానిజాలు సూర్యాస్తమయంలోవల మన వేగులద్వారా తెలుసుకోవచ్చు. వారు వచ్చేవేళ అయింది," అన్నాడు.

మందరదేవుడు మంత్రికేసి ప్రశ్నార్థకంగాచూసి, క్షణం ఆగి, "సరే, ఆ వార్తలోని

నిజానిజాలు తెలియగానే, నాకు తెలియ పరుచు. నీకోసం చూస్తూంటాను," అంటూ భవనంవేపుకు సాగిపోయాడు.

రాజు వెళ్ళగానే మంత్రి సహసరీ పోయి కోటబురుజు ఎక్కాడు. అక్కడ నిలబడి చూస్తే, దూరంగావున్న సముద్రం, అందులో తేలియాడుతున్న నావలూ కనబడతే. మంత్రి ఆశించిన విధంగానే దూరాన తెరచాప ఎత్తిన ఒకనావ కనిపించింది. అది సూటిగా మరాళద్వీపానికి వస్తున్న సూచనగా క్షణక్షణానికి మరింత స్పష్టంగా కనిపించసాగింది.

ఇక సేనాని మంత్రినుంచి వార్త రాగానే ముందుజాగ్రత్తకోసం సైనికులను సమీకరించాడు. చుట్టూ సముద్రంచేత ఆవరింపబడివున్న మరాళద్వీపానికి అప్పడప్పుడు చేరువలో వున్న ద్వీపరాజ్యాలనుంచి ప్రమాదం సంభవిస్తుండేది. ఆ కారణం వల్ల మరాళద్వీపంలోని ప్రతి పురుషుడూ అంతోయింతో సైనికశిక్షణ పొందడం రాజశాసనంగా వుండేది.

సేనాని కొందరు సైనికులతో సముద్ర తీరానికి బయలుదేరాడు. మరాళద్వీప నావికాదళంకూడా అవసరమైతే శత్రునావలతో యుద్ధానికి తలపడేందుకు సిద్ధ

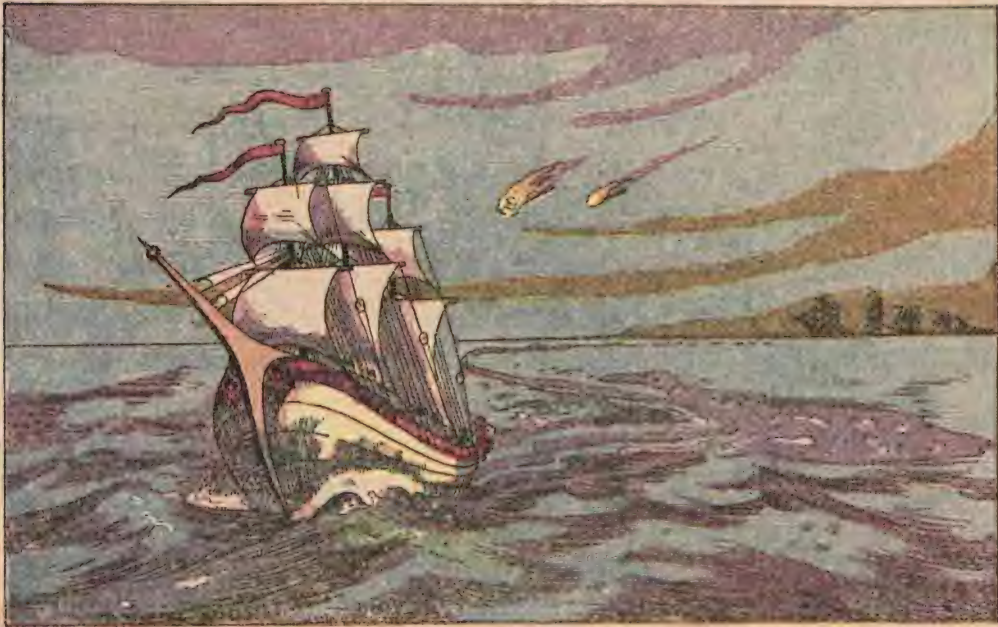
***** చందమామ *****

మౌతొంది. శంఖనాదాలద్వారా, చాటింపుల ద్వారా ప్రతి నావికుడూ, సముద్రతీరాన వున్న తమతమ నావలకు రావలసిందిగా ఆజ్ఞాపించబడ్డాడు.

కోట బురుజుపై వుండి ఈ సన్నాహాలను చూస్తున్న మంత్రి, సేనానుల జాగ్రతకూ, విధి నిర్వహణలో వారు చూపుతున్న శ్రద్ధకూ చాలా ఆనందపడ్డాడు. కాని మంత్రి పొందిన ఆనందం, అంతలోనే ఆదుర్దాగా పరిణమించింది. వేగులు వస్తున్న నావకు వెనకగా కొంతదూరంలో హఠాత్తుగా నల్లని మేఘాలు కమ్మినట్టయింది. ఇది తుఫాను సూచనేమో అని మంత్రి అటు

పరికించి చూసేటంతలో—అవి మేఘాలు కావనీ, కొన్నియుద్ధనావలు గుంపుగా మరాళ ద్వీపంకేసి రావటమనీ అతడు గ్రహించాడు. ఆ మరుక్షణంలోనే ఆ యుద్ధనావలనుండి నల్లని పొగలు బయలుదేరినై. కొద్దిసేపటి కల్లా నూనె గుడ్డలు చుట్టి నిప్పంటించటం వల్ల మండుతూన్న కొన్ని బాణాలు వేగులు వస్తూన్న నావమీడికి రాసాగినై.

జాలరులు తెచ్చిన వార్తలు నిజమని అప్పటికి మంత్రి అర్థంచేసుకున్నాడు. ముందు ఏ హెచ్చరికా యివ్వకుండా, యుద్ధప్రకటనకూడా చేయకుండా, పరదేశాలమీద చాడిచేసే కొత్త సంప్రదాయాన్ని

కుండలిని రాజరికాన్ని హస్తగతం చేసు కున్న నరవాహనమిశ్రుడు ప్రారంభించాడని మంత్రి పళ్లు కొరికాడు. ఒకటి రెండు వందల సంవత్సరాలక్రిందట శాక్తేయుడనే మాంత్రికుడు ఈవిధంగా, యుద్ధ ప్రకటన చేయకుండానే చాలా ద్వీపరాజ్యాలను దోచుకున్నాడు. అతడు రాజవంశీయుడు కాడనీ, మాంత్రికుడు గనక అలా అధర్మంగా ప్రవర్తించాడనీ అప్పట్లో చాలా మంది సరిపెట్టుకున్నారు.

మంత్రి ఇలాంటి ఆలోచనలతో వుండగా, మరాళద్వీప నావికా సైన్యం, తమ నావకు రాసున్న ప్రమాదాన్ని గ్రహించి ముందుకు

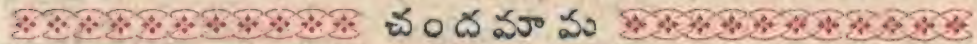

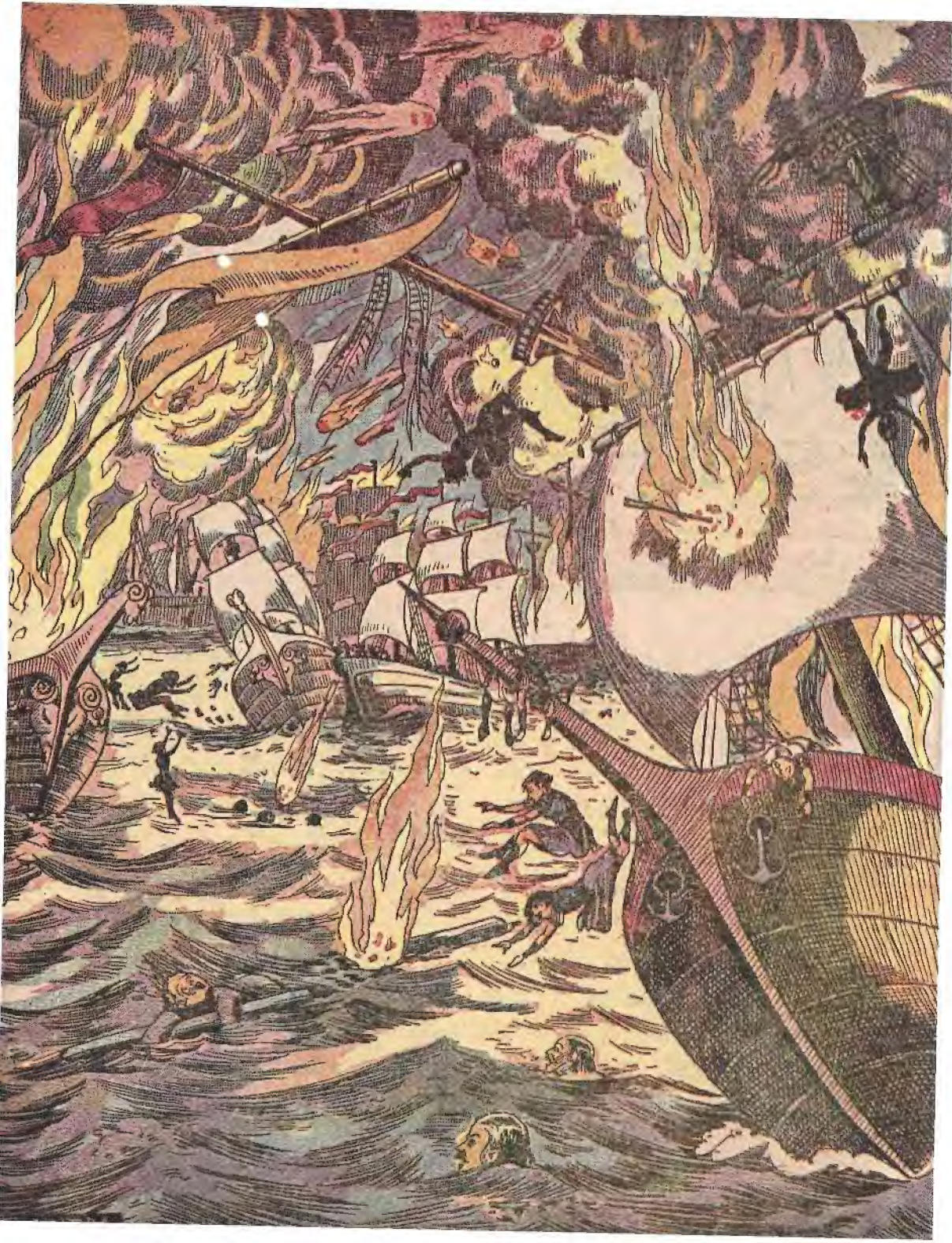
వురికింది. సైనికులు సింహనాదాలు చేస్తూ నావలను ముందుకు నడిపించారు. కొద్ది సేపట్లో సముద్రతీరానికి నాలుగైదు మైళ్ళ లోపల కుండలిని - మరాళద్వీప నావికా దళాలు యుద్ధానికి తలబడినై.

ఇంతలో సైనికులు కోట బురుజుపైకి రాసాగారు. ఒకవేళ మరాళద్వీప నావికా దళం ఓడింపబడితే, పట్టణాన్ని, రక్షించేందుకు ముందు జాగ్రతగా సైనికులు అక్కడికి పంపబడ్డారు. మంత్రి ఆ సైనికులలో ఒకరిని పిలిచి యుద్ధవార్తలను రాజుకు చెప్పేందుకు పంపాడు.

ఈలోపల సముద్రంలో నావికా యుద్ధం ముమ్మరంగా సాగుతోంది. ఇరు వైపుల నావికులు ప్రాణాలకు తెగించి పోరాడ సాగారు. నూనెలో ముంచిన గుడ్డలను బాణాలకు చుట్టి నిప్పంటించి ఒకరినావల మీదికి ఒకరు విసురుకోసాగారు. నిప్పంటు కున్న నావలనుంచి సైనికులు సముద్రం లోకి దూకుతూంటే, మండుతున్న నావల లోని మంటలను ఆర్పి, వాటిని వశపరుచు కునేటందుకు ఎదిరిపక్షపు సైనికులు వాటిని ఎక్కుతున్నారు.

కోట బురుజుమీంచి ఇదంతా చూస్తున్న మంత్రికి ఇప్పుడు జరుగుతున్న నావికా

యుద్ధ పర్యవసానం తన రాజ్యానికి అనుకూలంగా పరిణమిస్తుందన్న నమ్మకం నన్నగిల్లసాగింది. అతడికి వున్న ఒక అశ్వాతాను పంపిన వేగులతో వున్న నావ సురక్షితంగా తీరం చేరాలని. అప్పుడుగాని తనకు కుండలినీ రాజ్యంలో జరిగిన మార్పులూ, నరవాహనమిశ్రుడి సంగతి, ప్రజల మనస్థితి అర్థంకాదు.

ఇంతలో వెనక అడుగుల చప్పుడు వినబడింది. మంత్రి తలతిప్పి చూసేసరికి, రాజుకు యుద్ధవార్త తెలియపర్చేందుకు పంపబడిన సైనికుడు రొప్పుతూ, రోస్తూ అక్కడికి వచ్చాడు.

“ఏమి జరిగింది? ఎందుకలా పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చావు?” అంటూ మంత్రి సైనికుణ్ణి అదుర్దాగా ప్రశ్నించాడు.

“రాజుగారు ఎక్కడ వున్నదీ తెలియటం లేదు!” అంటూ సైనికుడు తడబడుతూ జవాబిచ్చాడు.

“ఆ సంగతి నీకెలా తెలుసు?” అని అడిగాడు మంత్రి.

“అయ్యా, నే వెళ్ళేసరికే రాజభవనం అంతా గందరగోళంగా వుంది. కొద్ది నిమిషాలకిందట రాజుగారు వారి గదిలోనుంచి సహాయానికై కేకలు వేయటం ఒకళ్ళిద్దరు దాసీలు విన్నామని చెబుతున్నారు. భటులు ఆయనకోసం భవనమంతా వెతికారు. ఆయన జాడ లేదు. అంగరక్షకులు ఇద్దరు కూడా కనుపించటంలేదు,” అన్నాడు.

అంగరక్షకులు కనిపించటంలేదనేసరికి, మంత్రికి వీదో ద్రోహం జరిగిందన్న అనుమానం కలిగింది. బహుశా యిది కుండలినీద్వీప రాజ్యాన్ని చేజిక్కించుకున్న నరవాహనమిశ్రుడి కొత్త రాజనీతి ప్రభావం కావచ్చునుకున్నాడు. రాజు భవనంలో లేడనేది ఆయనకోసం వెతికిన భటులు చెబుతున్నారు కనక—ఆయనను బంధించినవారెవరైనా యీసరికి రాజును కోటగోడ

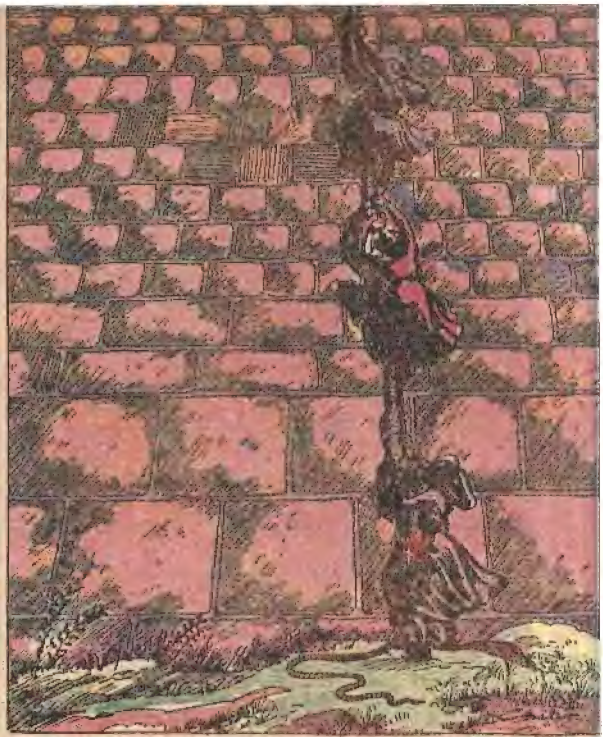

ఆవలికి తీసుకుపోయివుండవచ్చన్న అనుమానంకూడా మంత్రికి కలిగింది.

ఇలాంటి అనుమానం కలగటమే తదవుగా మంత్రి కొండరు సైనికులను తీసుకుని, కోటపైని ఒక బురుజునుండి మరొక బురుజుకు పరుగెత్తుతూ, వెలవల వున్న అగడ్తకేసి చూడసాగాడు. ఒకచోట కోట గోడకు వేలాడుతున్న తాడూ, దానిని పట్టుకుని కిందకు దిగుతున్న ముగ్గురు మనుమలూ ఆయన కంటపడ్డారు. వెంటనే మంత్రితో వున్న సైనికులు, "అరుగో, మహారాజూ, ఆయన అంగరక్షకులూ!" అంటూ కేకలువేశారు.

ఇప్పుడేం చేయాలి? మంత్రికి పెద్ద గడ్డుసమస్య ఎదురైంది. కోటగోడను వున్న మేకునుంచి వేలాడుతున్న తాడును ఛేదించవచ్చు. కాని అలా చేస్తే రాజూ, అతనిని నిర్బంధించి తీసుకుపోతున్న ద్రోహులైన అంగరక్షకులూ అగడ్తలో పడిపోతారు. అలాకాక చూస్తూ వూరుకుంటే వాళ్ళు రాజును బంధించి నిరాటంకంగా తమ రాజ్యానికి తీసుకు పోగలరు.

మంత్రి యిలాంటి సంశయాలతో కొట్టుమిట్టాడుతుండగా ఒక సైనికుడు, "అయ్యా, అటు చూడండి, అగడ్తఒడ్డునే మూడు

గుర్రాలు సిద్ధంగా వున్నవి," అంటూ అశ్చర్యంతో అరిచాడు. మంత్రి ఆ వైపుకు చూచేసరికి జీనులతో సర్వసిద్ధంగా వున్న మూడు గుర్రాలు కనిపించినై. సమయం చూచి రాజును బంధించి తెచ్చేందుకు నరవాహనమిశ్రుడు రాజభవనంలో తన బంట్లను ప్రవేశపెట్టగలిగాడని మంత్రికి అర్థమైంది. మంత్రి సముద్రంకేసి చూచాడు. వేగులు వున్న నావ తీరాన్ని సమీపిస్తోంది. కుండలినీద్వీప యుద్ధనావలు కూడా రెండు తీరంవైపుకు వస్తున్నవి.

పరిస్థితి విషమంగా వున్నదని గ్రహించిన మంత్రి, సైనికులకేసి తిరిగి, "మీలో నలుగు

***** చందమామ *****

రైదుగురు గుర్రాలెక్కి రాజుగారి రక్షణకు వెళ్ళింది. ఈ దుర్బలననుగురించి మాత్రం మీరు బయటవున్న ప్రజలతో అనకండి. వెంటనే పొండి,” అని ఆజ్ఞాపించాడు.

సైనికులు అక్కడినించి పరుగెత్తారు. మంత్రికిందకుమాశాడు. అప్పటికి రాజును ద్రోహులైన అంగరక్షకులిద్దరూ అగడ్త దాటించి గుర్రాలు వున్నచోటుకు నడుపు తున్నారు. రాజు ముందు నడుస్తూండగా, వాళ్ళిద్దరూ కత్తులు చేతబట్టి అయన వెనక నడుస్తున్నారు. కొద్దిసేపట్లో వాళ్ళు గుర్రాలెక్కి రాజు ఎక్కిన గుర్రానికి వెనకగా తమ గుర్రాలను పరిగెత్తించసాగారు. వాళ్ళు రాజును సముద్ర తీరంకేసి తీసుకుపో తున్నట్టు మంత్రి గ్రహించాడు.

ఇక రాజు రక్షణకై బయలుదేరిన సైని కులు నలుగురూ, గుర్రాలెక్కి బయలు దేరారు. వాళ్ళు కోట తూర్పుద్వారంనుంచి బయటపడి కొద్దిసేపట్లో, రాజును బంధించి

తీసుకుపోతున్న ద్రోహులకేసి తమ గుర్రాలను పరిగెత్తించసాగారు. గిట్టల చప్పుడు విని వెనుదిరిగి చూచిన ద్రోహులు యిద్దరూ తమను సైనికులు వెంబడిస్తున్నారని గ్రహించి, రాజువీపుకు తమ కత్తులను గురిచేసి అయనను వేగంగా గుర్రాన్ని పరు గెత్తించవలసిందని ఆజ్ఞాపించారు.

కోట బురుజుపైనుంచి యిదంతా గమనిస్తున్న మంత్రి ఒకమారు బంధితుడైన రాజుకేసి, మరోమారు తీరాన్ని సమీపిస్తున్న శత్రునావలకేసి చూస్తూ, “మరాళదేవీ, నీ భక్తులను కఠినపరీక్షకు గురిచేస్తున్నావా?” అంటూ హృదయంమీద చేతులు పెట్టుకుని ఆకాశంకేసి తల ఎత్తాడు.

మరుక్షణంలోనే ప్రళయభయంకరమైన ఫెళఫెళారావాలతో ఉరుములూ, మెరుపులూ, ప్రారంభమై, మరాళదేవిపాన్ని దద్దరిల్లచేసినై. మంత్రి నివ్వెరపోయాడు.

—(ఇంకా వుంది)

ముగ్గురు పెళ్లికొడుకులు

మగవకు రాజధాని అయిన అమరావతి పట్టణాన్ని ఒకప్పుడు మంత్రపాలుడనే రాజు విలేవాడు. ఆయన భార్య పేరు చంద్రమతి. వారికి హైమవతి అనే కుమార్తె ఉండేది. ఆ పిల్ల చాలా చక్కనిది. మణి ప్రస్థం విలే కుంటి భోజుడి ఏడవ కుమారుడు జయభద్రుడు తమ కుమార్తెకు భర్త అయితే బాగుండునని వారు చాలారోజులు ఆశపడ్డారు. జయభద్రుడు చక్కనివాడు. జన్మతహా అతనికి రాజ్యాధికారం లేక పోయినా, అతని జాతకం చూసినవారు, అతను మహారాజుకాడని చెప్పారు. తమ కుమార్తెను అతనికిచ్చి చేసినట్టుయితే పిల్ల చాలా సుఖపడుతుందని మంత్రపాలుడూ, ఆయన భార్య అనుకున్నారు. కానీ వారి ఆశ త్వరలోనే నిరాశ అయింది. కుంతి భోజుడు తన కడగొట్టు కొడుకుకొం కన్యా స్వేషణ చేస్తూ కబురైనా చెప్పులేదు.

“ఏంచేస్తాం? వారి జాహతుకు మనం చాలలేదు,” అనుకుని మంత్రపాలుడు హైమవతికి ఇతరత్రా పెళ్లిప్రయత్నాలు సాగించాడు. అదేమి పాపమోగాని, హైమవతికి సర్వలక్షణాలు గల సంబంధం ఒకటి రాలేదు. ఉన్నవాటిలో మెరుగుగా కనబడినవి రెండే. వారిలో ఒకడు కళింగ రాజు కొడుకు గుణవర్మ, రెండోవాడు లలాటరాజు కొడుకు ధనవర్మ. ధనవర్మకు లక్ష్మి వున్నది గాని సరస్వతి లేదు. గుణవర్మకు చమపన్నది గాని డబ్బు లేదు; వాం రాజ్యం అప్పలపాలై వున్నట్టుకూడా తెలియపచ్చింది.

ఈ రెంటిలో గుణవర్మ సంబంధం హైమవతి తండ్రికి నచ్చింది. ఆమె తల్లికి ధనవర్మ సంబంధం నచ్చింది. ఇద్దరూ అభిప్రాయాలు కలవక కొంత తగాదాపడ్డ మీదట మంత్రపాలుడు, తనను అడ్డేవారు

లేరు గనక గుణవర్మ సంబంధం నిశ్చయం చేసి, ముహూర్తం పెట్టించి, లగ్నపక్షిక పంపించి, వివాహయత్నా లారంభించాడు.

స్వతంత్రం లేనిదైనా చంద్రమతి, తన కుమార్తెను ధనవర్మకే ఇచ్చిచేయాలనే పట్టుదలతో, రహస్యంగా పెళ్ళికి తరలి రమ్మని లాలాచీగా లలాట దేశానికి కబురు పంపింది. పెళ్ళికి గుణవర్మ సపరివారంగా మేళతాళాలతో తరలివస్తే, ధనవర్మ చడి చప్పుడూ లేకుండా తానుకూడా తరలి వచ్చాడు. రాజుగారు ఏర్పాటుచేసిన విడి దిలో గుణవర్మ బహిరంగంగా విడిదిచేస్తే, ఊరి మరొక మూల రాణిగారు రహస్యంగా

ఏర్పాటుచేసిన సత్రంలో ధనవర్మ సపరి వారంగా విడిదిచేశాడు.

హైమవతిని పెళ్ళికూతుర్ని చేశారు. కొద్దిసేపట్లో ముహూర్త మనగా చంద్ర మతి హైమవతిదగ్గరికి వచ్చి, "అమ్మాయి, నువ్వు సుఖపడదలుచుకుంటే నేను చెప్పి నట్టు చెయ్యి. ఒక గంపలో నిన్ను కూర్చో బెట్టి ఆసలు పెళ్ళి కొడుకుదగ్గరికి పంపుతాను. దీనికి ఒప్పకొకపాతివా. నిన్నా దర్శిండు గుణవర్మ కిచ్చి ముడిపెట్టేస్తారు!" అన్నది.

తల్లి తన మేలు కొరే ఈ పని చేస్తున్న దని అనుకుని హైమవతి గంపలో కూర్చుని వెళ్ళిపోవటానికి ఒప్పుకున్నది. ఆమెను గంపలో కూర్చోబెట్టి పైన ఒక చీర కప్ప వాసెనలాగా కట్టారు. గంపకు గల చిల్లుల మూలాన హైమవతికి ఊపిరాడటమే గాక బయట జరిగేంతా కనిపిస్తున్నదికూడా.

హైమవతి కూర్చున్న గంపను ఒక పరి చారిక తన నెత్తిన పెట్టుకుని సత్రంకేసి పోసాగింది. ఆమె రాజసౌధంలో తిరిగే పరిచారికే గనక రాజభటులు ఆడ్డగించలేదు. కాని ఈ పరిచారిక సత్రందాకా పొయ్యే లోపలే ఒక ఆవాంతరం జరిగింది. సత్రంలో రహస్యంగా బసచేసిన పెళ్ళివారి ఆజాగ్రత్త వల్ల చుట్టుపక్కల ఇళ్ళు అంటుకున్నాయి.

ఇళ్ళలో సామానంతా వీధికి అడ్డంగా పెట్టారు కాలుతున్న ఇళ్ల చప్పుడూ, జనం చేసే కోలాహలమూ మొదలైనవాటో ఆ ప్రాంతమంతా అల్లకల్లోలంగా ఉంది.

పరిచారిక, పాపం, శ్రమపడి ఎవిధంగా నైనా సత్రం చేరుదామని యత్నిస్తుండగా ఎవరో అడ్డగించి, తట్ట దింపించారు. అది ఎవతో, వీధిలో వేసిన పస్తువులు ఎత్తుకుపోతున్నదని వారనుమానపడ్డారు. వారు తట్టలో చూస్తే తన రహస్యం బయటపడుతుందని దాసిది దొంగలాగా నట్టస్తూ పారిపోయింది. అందులో ఏమున్నదో చూడాలన్న ఆత్రం ఎవరికీ కలగలేదు.

ఇంతలో గుర్రాలెక్కి పెద్దమనుషులల్లే వేషాలు వేసుకుని అసలు దొంగలే వచ్చారు. వీధిలో పరిచిన పస్తువులలో పెద్దవిగా కనబడినవి తలా ఒకటి గుర్రాలమీదికెత్తుకుని తాపీగా వెళ్ళిపోయారు. వారిలో ఆఖరు దొంగ ఏమీ దొరక్క హైమవతి ఉండిన గంప ఎత్తుకున్నాడు. వారంతా పెళ్ళివారనుకుని ఎవరూ వారినడ్డగించలేదు.

తెల్లవారేసిరికల్లా దొంగలు అరణ్యం మధ్య చేరుకున్నారు. హైమవతి ఉండిన గంప తప్ప మిగిలిన సామానంతా గుర్రాల మీదినుంచి దించారు. ఆ గంపలో పువ్వులో పళ్ళో ఉంటాయని వారి ఉద్దేశం! దొంగ

లందరూ తాము కొల్లగొట్టిన ధనాన్ని పంచు కొవటంలో నిమగ్నులై ఉన్న సమయంలో, గంప ఉండిన గుర్రం నిలకొనమో ఏమో, అదుపుచేసే రౌతు లెక, తన యిష్టం వచ్చి నట్టు అడివిన పడి పోసాగింది. కొంతమారం వెళ్ళాక *ట్ట పక్కకు ఒరిగి ఒక చోట కింద పడిపోయింది.

హైమవతి తట్టలో నుంచి పైకి వచ్చి చూసంది చుట్టూ భీకరారణ్యం. ఎక్కడా జనసంచారం లేదు. గుర్రంనూడా ఎటో వెళ్లిపోయింది. డక్కు తెలియక ఆమె కనపడిన కాటబాటలు పట్టి పోసాగింది. ఆకలిదప్పు లామెను బాధించసాగాయి.

సాయంకాలమయింది. చీకటి పడేలోగా తాను ఆ అడవిలోనుంచి బయటపడగలనని ఆమెకు తోచలేదు.

ఇంతలో భయంకరంగా గాండ్రుస్తూ ఒక పొద వెనకనుంచి పెద్దపులి ఒకటి ఎదురొచ్చి ఆమెను చూసి ఆగింది. హైమవతి కెవ్వన అరిచి మూర్ఛపోయింది. ఆమెకు మూర్ఛ తెలిసేసరికి, పెద్దపులిని మించి వికృతంగా కనిపించే ఒక అటవికుడి ముఖం ఆమెకు కనబడింది. ఆ అటవికుడే దూరంనుంచి సమయానికి పెద్దపులిని చూసి, బాబంతో కొట్టి హైమవతిని కాపాడాడు.

వాడి ముఖం వికారమైనా హృదయం మంచిది. "అమ్మా, చీకటి పడుతోంది. ఇది అసలే పులుల అడివి. ఈరాత్రికి మాయింట పడుకుందువు రా. తెల్లవారి నెన్ను అడివి దాటస్తాను," అన్నాడు వాడు. ఇద్దరూ కలిసి బయలుదేరారు. హైమవతిని గురించి అలో చించటంలో ఆ చౌర్యాగ్గుడు తాను చంపిన పులిని పట్టుకుపోవటం మరిచిపోయాడు.

వాడు హైమవతిని వెంటబెట్టుకుని ఇంటికి పోగానే వాడి భార్య మండిపడి. "ఈ పెళ్ళి కూతురెంతెరా?" అని అడిగింది. అటవికుడు జరిగినదంతా చెప్పాడు తన మొగుడు పులిని చంపి కూడా తనకు రాక

పోవటానికి కారణం హైమవతిని అనుకుని, అటవికుణ్ణి వాడి భార్య చచ్చేట్టు కొట్టి, రక్తి, జుట్టు పీకి తనవాళ్ళను పిలుచుకు వచ్చింది. వాళ్ళు ఉభయపక్షాలూ విని తీర్పు చెప్పేవారు:

“దీనిమూలంగా మీకు తగాదా వచ్చింది గనక దీన్ని మేం తీసుకుపోయి నూతిలో పారేస్తాం. నీకు నెబంగా దీనిమీద భ్రమ లేక పోతే ఈ తీర్పుకు ఒప్పుకో.”

అటవికుడు ఒప్పుక చేసేడిలేదు. ఒప్పుకోనంటే వాడి పెళ్లాం అనుమానం రూఢి అవుతుంది; అందరూ కలిసి వాణ్ణి చంపేస్తారేమోనా. అటవికులందరూ హైమవతిని

పట్టుకుపోయి కొంతదూరంలో ఉన్న లోతైన పాడుబావిలో పారేసి తమదారిన తాము పోయారు.

అయితే హైమవతికి అక్కడ చావు రాసిపెట్టలేదు. ఆమె ఆ బావిలో పెరిగే ఒక కొమ్మను పట్టుకుని రాత్రులా దానిని కరచుకొని కూచుంది. మర్నాడు తెల్లవారి ఒక జాము గడిచాక ఎవరో ఆ బావిలోకి తొంగి చూశారు, వారికి హైమవతి కనబడింది.

ఆవిధంగా ఆ బావిలో ఉన్న హైమవతిని చూసి కాసాడినవాడు మరెవరో కాదు, ముఖ్యస్థం ఏలే కుంతిభోజుడి ఏడవ కుమారుడు జయభద్రుడే అతను ఆ కిందటిరోజే

వేటకు వచ్చి, దారితప్పి, తెల్లవారగానే నీటి కోసం వెతుకుతూ అటుగా వచ్చాడు. హైమవతిని చూడగానే అతను సమీపాన ఉన్న మర్రిచీడలు తాడుగా ముడివేసి, దాని సహాయంతో బావిలోకి దిగి హైమవతిని పట్టుకున్నాడు. అతని చేతుల్లోనే ఆమె స్పృహతిప్పి పడిపోయింది.

ఆమె పెళ్ళికూతురి వేషం చూసి జయభద్రుడు మరింత ఆశ్చర్యపడ్డాడు. ఆమెకు స్పృహ వచ్చాక విషయమంతా తెలుసుకున్నాడు. ఈ సమయంలోనే ఒక గుర్రం అటుగా వచ్చింది. అది దొంగల గుర్రమే. జయభద్రుడు హైమవతిని గుర్రంమీద

ఎక్కించి తానుకూడా వెనక ఎక్కి పోసాగాడు. సాయంకాలమయేసరికి వారొక గ్రామం చేరి, ఒక స్త్రీతో ప్రవేశించి అరాతి అక్కడే వండుకుతినీ, అసలే బడలి ఉండటంచేత నిద్రపోదామని పడుకున్నారు.

అరాతి ఆ సత్రానికి కొందరు బ్రాహ్మలు వచ్చి చేరారు. వారు ఆరుగుమీద పడుకుని కబుర్లు చెప్పకోసాగారు. వారి సంభాషణ ద్వారా అమరావతిలో జరిగిన విషయాలు కొన్ని హైమవతికి తెలిశాయి.

రాణి చంద్రమతి రహస్యంగా మరొక సంబంధం చెయ్యటానికి యత్నాలు చేసి నట్టు రాజుకు తెలిసింది. పెళ్ళికూతురు హైమవతికోసం వెతికారు. ఆమె కనిపించక పోయేసరికి, గుణవర్మా, ధనవర్మా ఏకమై, మంత్రపాలుడు తమ ఇద్దరినీ పరాభవించటానికి ఇంతవని చేశాడని అగ్రహించి, అరాజునూ, రాణినీ నిర్బంధంలో పెట్టి సాధించసాగారు.

ఈ వార్త వినగానే హైమవతి తన తల్లి దండ్రుల స్థితి తలుచుకుని విడవసాగింది. జయభద్రుడామెను ఓవార్చి, “నువ్వేమీ భయపడకు. మనం అమరావతి పొదాం. గుణవర్మనూ, ధనవర్మనూ విదోవిధంగా మోసగించి నీ తలిదండ్రులను నెను

కాపాడతాను. కాని వారిద్దరిలో నీ కెవరిని పెళ్లాడాలని ఉందో నాకు చెప్ప!" అన్నాడు.

"నా కా దుర్మార్గులు అక్కర్లేమ," అన్నది హైమవతి. కాని తన కెవరు కావాలి చెప్పలేదా. జయభద్రుడు గుచ్చి అడగనూలేదు.

వారు ఒక్కొక్క గ్రామమే దాటుతూ ప్రయాణం సాగించారు. దారివెంబడి ఖర్చు కోసమని హైమవతి తన ఆభరణాలు ఒక్కొక్కటే అమ్ముతూ రాసాగింది. వారి అవసరం కనిపెట్టి వర్తకులు అతి చవుకగా వాటిని తీసుకున్నారు. కాని లాభం గూబ ల్లోకి వచ్చిందన్నట్టు, హైమవతికోసం వెతికే

రాజభటులు ఈ వర్తకులవద్దవుండిన హైమ వతి ఆభరణాలను గుర్తించి వారిని బంధించి పట్టుకుపోయారు.

కాలక్రమాన జయభద్రుడూ, హైమవతీ అమరావతి చేరారు. జయభద్రుడు హైమ వతిని మారువేషంలో ఒకచోట వుంచి, మారుపేరుతో రాజభవనానికి వెళ్లాడు. గుణవర్మతోనూ, ధనవర్మతోనూ పరిచయం చేసుకున్నాడు. ఈ పరిచయం త్వరలోనే స్నేహంగా పరిణమించింది.

ఒకనాడతను ధనవర్మతో, "మీరు హైమ వతి జాడ తెలియక చాలా ఇబ్బంది పడు తున్నారు. నాకు వెయ్యి రూపాయలు

ఇప్పించినట్టయితే అమెను ప్రత్యక్షంగా మీకు చూపించగలను,” అన్నాడు.

ధనవర్మ తక్షణమే రెండువేల రూపాయలీస్తూ, “చెప్ప, హైమవతి ఎక్కడుంది?” అని అడిగాడు.

“మరెక్కడుంటుంది? గుణవర్మ ఆధీనంలోనే వుంది. తనకు తెలియనట్టు నటిస్తున్నాడు!” అన్నాడు జయభద్రుడు.

ధనవర్మ “రుజువు చేస్తావా?” అన్నాడు.

“ఈ రాత్రే రుజువు చేస్తాను,” అన్నాడు జయభద్రుడు.

అతను ఇదేవిధంగా గుణవర్మ దగ్గరికి వెళ్లి, హైమవతి ధనవర్మ ఆధీనంలోనే

వున్నదని, కావల్సిన ఆ రాత్రే చూపిస్తానని అతనికి మాట ఇచ్చాడు.

తరువాత జయభద్రుడు ఒక పెద్ద భవనం ఆద్వైకు తీసుకుని ఇల్లంతా చక్కగా అమర్చాడు. అందులో హైమవతిని ప్రవేశ పెట్టాడు. ఆమెకు మామూలు వెషం వేయించాడు. ఆర్ధరాత్రివాకా ఆమెతో వీణ వాయిస్తూ మేలుకొని ఉండమని చెప్పాడు. రాత్రి జాము పొద్దుపాయాక ఆ ఇంటివద్దకు రావలసిందని ధనవర్మకూ, గుణవర్మకూ కబురుచేశాడు.

ఆ రాత్రి ముందుగా ధనవర్మ వచ్చాడు. జయభద్రు డతనికి కిటికీలోనుంచి హైమవతిని చూపాడు తనదగ్గర ఉన్న ప్రతి మనుబట్టి ధనవర్మ హైమవతిని గుర్తించి, “గుణవర్మ ఎక్కడ?” అని అడిగాడు.

“వచ్చేవేళ అయింది. చూపిస్తాను,” అంటూ జయభద్రుడు, మరొక పక్కనుంచి అతన్ని ఇంట్లో ప్రవేశ పెట్టాడు. ఇంట్లో ప్రవేశించగానే అక్కడ ఒక నడవ వున్నది. ఆ నడవకు ఒక పక్కగా రెండు గదులున్నాయి. అందులో మొదటిదానిలో ధనవర్మను దాచి, “తలుపు సందులలోనుంచి చూస్తూవుండండి. గుణవర్మ లొపలికి వెళ్లేటప్పుడు కనిపిస్తాడు,” అన్నాడు.

మరి కొంతసేపటికి గుణవర్మ వచ్చాడు, ధనవర్మలాగే కిక్కిరిస్తుంచి హైమవతిని చూసి గుర్తించాడు. గుణవర్మను పక్కవాకిలనుంచి రమ్మని తాను మరొకదారిన రెండో గదికి పంపాడు. గుణవర్మ రెండో గదికి బయటే సమయంలో ధనవర్మ తలుపు సందులనుంచి చూశాడు.

తరవాత జయభద్రుడు ధనవర్మ వున్న గది తలుపు తెరిచి, వచ్చినదారిన కాకుండా రెండవ దారిన బయటికి పంపేశాడు. ఆ సమయంలో గుణవర్మ ధనవర్మను తలుపు సందుల్లోనుంచి చూశాడు. తరవాత గుణవర్మనుకూడా జయభద్రుడే పంపేశాడు.

ఇంత తతంగం చెసిన ఫలితంగా గుణవర్మ, ధనవర్మ ఒకరికొకరు బద్ధ శత్రువులైపోయారు. "ఈ దుస్మార్గుడు ఇంత కాలమూ హైమవతిని తనదగ్గి ఉంచుకుని ఏమి ఎరగబట్టు నన్ను మోసంచేస్తాడా?" అని ధనవర్మమీద గుణవర్మకూ, గుణ

వర్మమీద ధనవర్మకూ పట్టరాని ఆగ్రహం కలిగింది. మర్నాడుదయం వారు రాజసభకు వస్తూనే, మామూలుప్రకారం ఒకరి నొకరు కౌగిలించుకుని, ఒకరి విషయంలో ఒకరు కత్తులు పాడుచుకుని, అందరూ మాస్టుడగానే వచ్చిపోయారు.

వెంటనే జయభద్రుడు హైమవతి తల్లి దండ్రులను చెర విడిపించాడు. హైమవతి నగలను చౌకగా కొన్న వర్తకుల సొమ్ము వారి కిప్పించి, వారినికూడా బంధవిముక్తులను చేయించాడు.

హైమవతికి జయభద్రుడికి వైభవంగా పెళ్ళి జరిగింది. తాము అనుకున్న సంబంధాలకన్నకూడా మంచి సంబంధం హైమవతికి దొరికినందుకు రాజు, రాణి ఎంతో సంతోషించారు. హైమవతి నగలను చౌకగా కొనిన వర్తకులుకూడా పెళ్ళికి ఉండిపోయి వదూవురులకు గొప్పగా కానుకలూ, కట్నాలూ చదివించారు.

ఉత్తమవిద్య

పూర్వం జ్ఞానప్రియుడనే యువకుడు చిన్న తననుంచి కాశిలో ఉండి, గొప్ప గొప్ప గురువులకు శుశ్రూషచేసి సకల విద్యలూ అభ్యసించాడు. అతని పాండిత్యానికి, శాస్త్ర పరిజ్ఞానానికి ప్రతివరూ మెచ్చుకున్నవారే.

కాని జ్ఞానప్రియుడికి ఒకవిధమైన అసంతృప్తి పటుకున్నది. "ఇన్ని విద్యలు నేర్చుకున్నానుగాని, జీవయాత్ర సుఖంగా సాగించటానికి ఇందులో ఒక్కటి పనికి రాదు. నా చదువులో ఏదో లోటున్నది. అది పూర్తి చేస్తేగాని సంసార సాగరంలో అడుగుపెట్టను," అనుకున్నా దతను.

జ్ఞానప్రియుడు ఎందరో పండితుల దగ్గరికి వెళ్లాడు. తాను చదివిన విద్యలన్నీ వారికి చెప్పి, "నా చదువు పూర్తికావటానికి నే నింకేమి చదవాలో దయచేసి చెప్పండి!" అని అడిగాడు. వారు అంతా విని, "ని చదువంతా ముగిసింది," అన్నారు.

ఒక్క వృద్ధుడు మటుకు, "నాయనా, నీ చదువెంకా కొద్దిగా దిగబడివున్నది. కాని నీ కా విద్య నెర్పగలవాడు ఒక్కడే ఉన్నాడు. అతను కమ్మరి శృత్తి చేసు కంటూ ఫలాని గ్రామంలో ఉంటాడు. అతనికి శుశ్రూష చేస్తే, నీ చదువు పూర్తి అవుతుంది," అని చెప్పాడు.

జ్ఞానప్రియుడికి శృద్ధుడి మాటలయందు గురి కుదిరింది. తన చదువు పూర్తి అవుతుందిగదా అన్న ఆనందంకూడా కలిగింది. అయిన చెప్పినప్రకారం ఆ కమ్మరిని వెతుక్కుంటూ, ఆయన వుండే గ్రామానికి వెళ్లాడు. కొలిమికి తిత్తివేస్తున్న కమ్మరి ముందు సాష్టాంగపడి, "సకల విద్యలూ పూర్తిచేశాను. కాని నా చదువు ఇంకా కొంచెం మిగిలిపోయింది. అనుగ్రహించి జీవితానికి అక్కరకువచ్చే విద్య నెర్పండి" అని జ్ఞానప్రియుడు వేడుకున్నాడు.

కమ్మరి కొలిమి ముందునుంచి లేచి, "అట్లా కూచుని తిత్తివెయ్యి," అన్నాడు. జ్ఞానప్రియుడు కొలిమి ముందు కూచుని తిత్తి వెయ్యసాగాడు.

అరోజు గడిచింది, ఆ వారం గడిచింది, ఆ నెల గడిచింది, ఆ సంవత్సరంకూడా గడిచింది. జ్ఞానప్రియుడు రోజూ తిత్తి వేస్తూనే ఉన్నాడు. కమ్మరి అతనితో ఏమి మాట్లాడనలేదు. "నే నెందుకు వచ్చానో అయనకు తెలుసుకదా! మళ్ళీ జ్ఞాపకం చెయ్యడం దేనికి?" అని జ్ఞానప్రియుడు కూడా మాట్లాడక ఉరుకున్నాడు.

కాని తాను వచ్చి సంవత్సరం నిండినా గురువుగారు తన సంగతి ఎత్తఃపాపటం గురించి జ్ఞానప్రియుడు ఖిన్నుడై, తిత్తి వెయ్యటం ఆపి, ఒకనాడు, కమ్మరితో, "స్వామి, నా చదువు—" అన్నాడు.

"తిత్తి వెయ్యి!" అన్నాడు కమ్మరి.

అంతే, గురువు అంతటా ఇంకేమి అన

లేదు. జ్ఞానప్రియుడుకూడా మళ్ళీ ఆ ప్రశంస ఎత్తలేదు.

ఈవిధంగా అయిదేళ్లు గడిచాయి.

ఒకనాడు ఉదయం జ్ఞానప్రియుడు కొలిమివద్దకు వచ్చి కూచుని తిత్తి చేత పట్టుకుంటుండగా కమ్మరి వచ్చి అతని భుజంమీద చెయ్యివేశాడు. జ్ఞానప్రియుడు లేచి నిలబడి నమస్కారంచేసి, "ఏమిటి, గురూ?" అన్నాడు.

"నాయనా, నీ చదువు పూర్తిఅయింది. నువ్విక ఇంటికి పోయి, పెళ్లాడి, సుఖంగా సంసారం ఈడగలవు. అన్ని విద్యలనూ మించిన సహనం సంపాదించుకున్నావు!" అన్నాడు కమ్మరి.

జ్ఞానప్రియుడు పరమానందభరితుడై తన గురువువద్ద సెలవు పుచ్చుకుని ఇంటికి వెళ్ళిపోయి, గృహస్థ ధర్మం స్వీకరించి కలకాలం సుఖంగా జీవించి, గొప్ప జ్ఞాని అనిపించుకున్నాడు.

ఒక పట్టణంలో ఒక పేదరాలుండేది. ఆమె భర్త చాలా మంచిపేరు తెచ్చుకున్నాడు గాని దమ్మిడికూడా వెనకవెయ్యకుండా, తన భార్యనూ, కుమారుణ్ణి కడు బీడస్థితలో ఉంచి ఉనిపోయాడు. అతని కొడుకుపేరు "నిద్రమోహం" రంగడు.

తండ్రి పోయేసరికి రంగడికి పదిహే నేళ్ళు. కాని వాడికి కూచున్న చోటనుంచి కదిలే ఓవిక ఉండేదికాదు. వట్టి మన్ను తిన్న పాము. వాడు ఎప్పుడు చూసినా పడుకుని నిద్రపోతూ వుండేవాడు. లేచి తిరుగుతూవుండగా, ఏదైనా పని చెస్తూం డగా వాణ్ణి చూసినవారెవరూ లేరు.

"వాణ్ణి దేవుడు అట్లా సృష్టించాడు. ఏంచేసా?" అనుకుని రంగడి తల్లి, వాణ్ణి రొట్టుపెట్టకుండా, తానే నాలుగిళ్ళూ తిరిగి, దొరికిన కూరచేసుకుని, ఆ డబ్బులతో తన పొట్టా తన కొడుకుపొట్టా నింపుతూండేది.

రంగడు తల్లి లేసినప్పుడు లేచి అన్నంతిని మళ్ళా పడుకుని నిద్రపోయేవాడు.

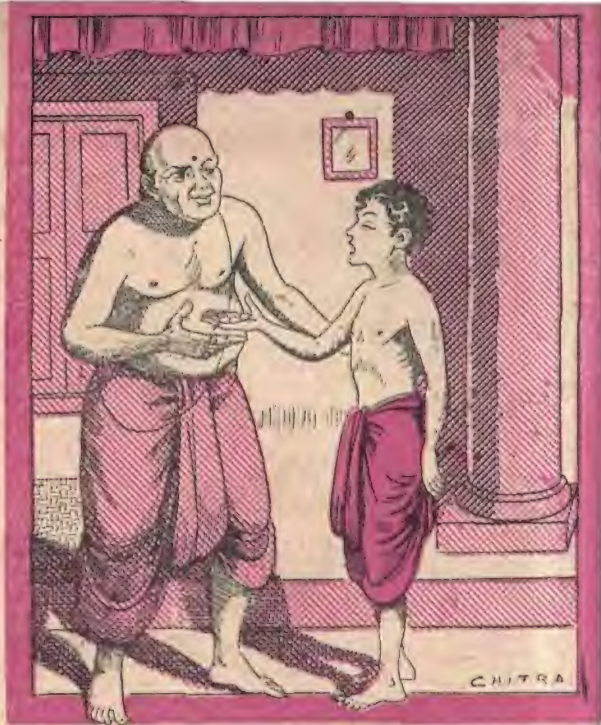
రంగడి ఇంటిపొరుగునే ఒక వర్తకు డుండేవాడు. ఆయనపేరు వరహాలశెట్టి. ఆయన వర్తకమీద చీనాకు పోతున్నాడని రంగడి తల్లి విన్నది. అద్భుతపశాత్తూ ఆమెకు అప్పుడే నెలజీతం ముట్టంది. అందులో అయిదు వెండికాసులు తీసి రంగడికిచ్చి అవిడ, "నాయనా, వీటిని వరహాలశెట్టికిచ్చి, తిరిగి వచ్చేటప్పుడు చీనా నుంచి ఇదిపెట్ట విదన్నా ఫర్కు తెచ్చిపెట్ట మను. దానితో నువు వర్తకచెసుకుని బతుకుదువుగాని," అన్నది.

తల్లి పొరగా, పొరగా రంగడు ముక్కుకూ, మూలుకలూ లేచాడు, ఆవలించాడు. తల్లి డగ్గిర అయిదు కాసులూ తీసుకుని, నిద్ర మత్తుగా నడస్తూ వరహాలశెట్టి వద్దకు వెళ్లి, తల్లి చెప్పిన నాలుగు ముక్కలూ చెప్పాడు.

రంగణ్ణి చూస్తే వరహాలశెట్టికి జాలి వేసింది. ఆ కొద్దిసేపుతో ఈ రంగడు వర్తకు చెనేదేమిటి? బాగుపడేదేమిటి? ఈ సంగతి తెలిసికూడా, దయాగుణం గల వాడు కావటంవెత వరహాలశెట్టి, “అలాగే, నాయనా!” అంటూ అయిదు వెండి కాసులూ తీసుకున్నాడు. రంగడు మళ్ళీ ఇంటికి తిరిగి పోయి హాయిగా పడుకుని నిద్రపోయాడు.

వరహాలశెట్టి తోటి వర్తకులందరినీ కలుపుకుని, ఓడ మాట్లాడుకుని, మంచి ముహూర్తం నిర్ణయించి లంగరు ఎత్తించాడు. అవ్వట్టేశాత్రా దారిపాడుగునా గాలి అనుకూలించింది. ఓడ రేవుపట్టనచోటనల్లా వర్తకులకు క్రయవిక్రయాలు బాగా సాగాయి. చివరకు ఓడ చీనాదేశం చేసింది. అక్కడ వర్తకులందరూ తాము తెచ్చిన సరుకులు పూర్తిగా అమ్మేసి మార్గబేరానికి చీనాంబరాలూ, దంతపు సామానులూ, రత్నాలూ మొదలైనవి ఎవరి శక్తికొద్దీ వారు కొనుక్కున్నారు. మళ్ళీ ఓడ తిరుగు ప్రయాణమయింది.

పది రోజులు గడిచాక వరహాలశెట్టికి అకస్మాత్తుగా రంగడిచ్చిన అయిదు వెండి కాసులమటా జ్ఞాపకం వచ్చింది. అది

పెట్టి ఏదైనా సరుకు కొనితెచ్చిపెట్టమన్నాడు రంగడు వర్తకం అడాపుడిలో శెట్టి అవిషయమే మరిచాడు. పోనీ తాను కొన్నాటిలో ఏదైనా రంగడిద్దామా అంటే అంత చవుక వస్తువు ఏదీ లేదు.

వరహాలశెట్టి మిగిలిన వర్తకులతో, “ఓడను మళ్ళా చీనాకు తీసుకుపోదాం. ఇలా నావల్ల పొరపాటు జరిగిపోయింది,” అన్నాడు వారెవ్వరూ అందుకు ఒప్పుకోక, “కావలినై మేమంతా ఇలా ఒక అయిదు మొహరీలూ చందా వేసుకుని ఆ కుర్రవాడికి ఇచ్చుకుంటాం. ఓడమాత్రం వెనక్కు తిప్పుడు!” అన్నారు.

కొన్నాళ్ళు గడిచాక ఓడ తూర్పుదీపుల్లో ఒకరేపు చేరుకున్నది. ఓడ దగ్గిరికి బిచ్చగాళ్ళు చాలామంది వచ్చారు వారిలో ఒకడి వెంట మూడు కోతులున్నాయి. అందులో రెండు చలాకీ అయినవి, యజమాని ఏ ఆట ఆడమంటే ఆ ఆట ఆడగలవి. మూడేకోతి ముసలిది. దానికి ఒక్క ఆటా వచ్చినట్టు కనబడలేదు. మిగిలిన రెండూ ఆడుతుంటే అది దిగులు ముఖంపెట్టి సముద్రంమీదికి చూస్తూ కూచుంది.

ఆ కోతులను చూస్తుంటే వరహాలశెట్టి కొక ఆలోచన వచ్చింది. రంగడిచ్చిన అయిదు వెండి కాసులతో ఒక కోతిని

కొనుక్కుపోయి ఇస్తే తన బాధ్యత తీరి పోతుందనుకున్నాడు శెట్టి.

“అబ్బీ, ఆ కోతుల్లో ఒకటి అమ్ముతావా? అయిదు కాసులిస్తాను!” అన్నాడు శెట్టి కోతులాడించేవాడికి.

“ఈ ముసలి కోతిని తీసుకోండి, బాబూ!” అన్నాడు వాడు.

“పడుచు కోతి నివ్వరాదురా?” అన్నాడు శెట్టి.

“వాడిని నూరు కాసులక్కుడా ఇవ్వను, బాబూ. అవే నా బతుకతెరువు. ఈ ముసలిమొద్దును అయిదు కాసులకు కొన్నాను. తిండి దండగె తప్ప ఒక్క ఆటా

రాదు. నేర్పినా నేర్చుకోదు. దాన్ని తీసు
కోండి, బాబూ!” అన్నాడు కోతులనాడించే
వాడు బతిమాలుతూ.

చేసేదిలేక వరహాలశెట్టి ముసలికోతిని
కొని ఓడ ఎక్కాడు. అడికూడా రంగడి
లాటదిగానే కనబడింది. తిండి తినేటప్పుడు
తప్ప మిగిలిన అన్నివేళలా కునికిపాట్లు
పడుతూ వుండేది. దాన్ని కట్టివేసే అవ
సరంకూడా లేకపోయింది.

మరికొంత కాలానికి ఓడ ముత్యాల దీవి
చేరింది. ఈ దీవిచుట్టూ సముద్రం లో
ముత్యపు చిప్పలు దొరుకుతాయి. ఈ దీవిలో
ఉండే పల్లెవాళ్ళు, వర్తకులు వచ్చినప్పుడు
నీటిలో ఈది ముత్యపు చిప్పలు పట్టుకు
వచ్చి చౌకగా అమ్ముతూంటారు. వర్తకుల
అదృష్టాన్నిబట్టి ఒక్కొక్కసారి ఒక్కొక్క
వర్తకుడికి ముత్యపు చిప్పల్లో పెద్దపెద్ద
ముత్యాలు దొరుకుతాయి. అదృష్టం లేని
వారికి ముత్యపు చిప్పల వెలకూడా గిట్టదు.

ఈ ఓడ ఈ దీవికి వచ్చింది ముత్యపు
చిప్పలకోసమే. ఓడ రేవుచేరగానే పల్లె
కుర్రవాళ్ళు కేకలు వేసుకుంటూ పరిగెత్తు
కుంటూ వచ్చి నీటిలోకి దూకారు. అంత
దాకా మున్నుడిన్న పాములాగా కూర్చుని
ఉండిన కోతి ఈ కుర్రాళ్ళ కేకలు విని లేచి

ఒక్క దూకున ఓడలోనుంచి సముద్రం
లోకి దూకింది.

పాపం, రంగడికి కోతికూడా దక్కదు
కాబోలునని వరహాలశెట్టి భయపడ్డాడు.
కాని కొద్దిసేపట్లో ఆ కోతి రెండు చెతులా
ముత్యపు చిప్పలు రొమ్ముకు అదిమిపట్టు
కుని ఈదుతూ వచ్చింది. ఓడలోకి ఎక్కి
వాటిని ఒక చోట పెట్టి మళ్ళా సముద్రం
లోకి దూకింది. చూస్తుండగానే అది
దాదాపు ఒకవంద ముత్యపు చిప్పలు తెచ్చి
పోగుపెట్టింది.

మిగిలిన వర్తకులు ఎవరికితోచినన్ని
ముత్యపుచిప్పలు వారు కొనుక్కున్నారు.

ఏ ఒకరికి రెండు మూడు ముత్యాలు
మించి దొరకలేదు. అవయినా చాలా
చిన్నవి. కొందరు అదృష్టహినులకు ఒక్క
ముత్యమూ దొరకలేదు. కాని కొంత తెచ్చిన
ముత్యపుచిప్పలలో అనేక పెద్ద ముత్యాలూ,
చిన్నముత్యాలూ దొరికాయి.

దీనికి కారణం ఉన్నది. ఈ ముసలి
కొత్తి ఒకప్పుడు ఈ ముత్యాల దీవిమీదనే
వుండేది. దీని యజమాని ఒక పల్లెవాడు.
వాడు దీనికి ముత్యపు చిప్పలు పట్టుకు
రావటం నేర్పాడు. కొంతకాలానికి వాడు
చనిపోయాడు. తరువాత దాన్ని ఏ పడవ
కళాసులో పట్టుకుని కొంతకాలం పెంచారు.
అది అస్తమానం నిద్రపడుతున్నా ఉండటం
చూసి, దాన్ని మరొకదీవిలో కొతులాడించు
కునే వాడికి చౌకగా అమ్మారు. అదే
ఇప్పుడు రంగడి సొత్తము, అప్పుడే వాడి
కొక నిధి పోగుచేసిపెట్టింది. కొతులనాడించే
వాడు ఈ కొత్తిని తనవద్ద ఆంతకాలం

ఉంచుకునికూడా దాని విలువ తెలుసుకో
లేకపోయాడు.

వరహాలెట్టి రంగడి ముత్యాలన్నీ
భద్రంగా దాచి తన పట్టణం చేరగానే
వాడిని రంగడికి పప్పజెప్పాడు. అన్న
ప్రకారం వర్తకులంతా రంగడికి జలా
బదు బంగారు మొహర్లూ ఇచ్చుకున్నారు.

అ సొమ్ముతో రంగడు చక్కని మేడ
కట్టించుకుని ముత్యాల అమ్మకంతో చాలా
ధనవంతుడైనాడు. ముత్యాలదీవి చూడ
గానే కొత్తికి వస్తు పదలిన ప్లే చేసేటందుకు
పని కనబడగానే రంగడి వస్తుకూడా వది
లింది. ఆతను ఏడాదికొకసారి తన కొత్తిని
తీసుకుని ఓడమీద ముత్యాలదీవికి వెళ్ళే
వాడు, ముత్యపు చిప్పలు దొరికినన్ని తీసు
కుని తిరిగి వచ్చేవాడు. బోలెడన్ని
ముత్యాలు దొరికేవి. ఈవిధంగా రంగడు
కొద్దికాలంలోనే గొప్ప ధనికుడై, పెళ్ళిచేసు
కుని చాలాకాలం సుఖంగా బతికాడు.

నకలు ఖరీదా

పూర్వం బగ్గద నగరంలో మహా ధన సంపన్నుడైన రత్నవర్తకు డుండేవాడు. ఆయనవద్ద అంతులేని రత్నాలూ, చిత్రమైన పరితనం గల నగలూ మాత్రమే గాక, ఆయనకు అనేక మేడలూ, దుకాణాలూ, దొడ్లూ, తోటలూ, స్థలాలూ ఉండేవి; వందలాది బానిసలుండేవారు.

ఆయన చనిపోగానే ఈ ఆస్తియావత్తూ ఆయన కుమారుడిదయింది. అతని పేరు మహమ్మదలీ. ఒకనాడు మహమ్మదలీ తన దుకాణంలో కూచుని పని చూసుకుంటూ ఉండగా, అనేకమంది పరిచారికలను వెంటబెట్టుకుని ఒక అపురూప సుందరి అతని దుకాణం ప్రవేశించి, అందమైన బంగారు పట్టెడలేమైనా ఉంటే చూపమని అడిగింది.

మహమ్మదలీకి ఆమెను చూస్తూనే ఆమెమీద అంతులేని ప్రేమ-పుట్టుకొచ్చింది.

అతను తనవద్ద ఉన్న నూరు రకాల నగిషీలు గల పట్టెడలూ తెచ్చి ఆమెముందు పెట్టాడు. ఆమె వాటిని చూసి, "ఇంత కన్న మంచివి లేవా?" అని అడిగింది.

మహమ్మదలీ కొంచెమైనా సందేహించకుండా, తన తండ్రి వినాడోలక దీనారాలిచ్చి కొని ఇంటి ఉంచిన పట్టెడను లోపలి నుంచి తెప్పించి ఆమెకు చూపాడు. దాన్ని చూస్తూనే ఆమె అనందంతో పరవశురాలై "నాకిదే కావాలి. దీని శరీరెంత? ఎంత కైరా కొంటాను." అని అడిగింది.

ఆమెను చూసి ఆనందపరవశుడై పోయిన మహమ్మదలీ, "దానికి విలువ ఏమీ లేదు. నా బహుమతిగా తీసుకోవచ్చు," అన్నాడు.

కాని ఆమె దానిని ఊరికే తీసుకోవటానికి ఒప్పుక, మహమ్మదలీ తండ్రి లక్ష దీనారాలు పెట్టి దానిని కొన్నట్టు తెలుసు

కుని, వడ్డికింద మరి అయిదువేల దీనా రాలిస్తానన్నది. సొమ్ము పుచ్చుకోవటానికి మహమ్మదలీ పట్టెడ తీసుకుని ఆమె వెంట వాళ్ల ఇంటికి వెళ్లాడు.

అక్కడ అతను ఆ పట్టెడను తన చేత్తేనే ఆమె మెడకు పెట్టాడు. అది పెట్టు కోగానే ఆమె అతనికి రెట్టంపు అందంగా కనబడింది. అత నామెను బతిమాలుతూ, "ఆ పట్టెడ నీదే! నేనూ నీవాణ్ణే! నన్ను అనుగ్రహించు" అన్నాడు.

ఆమె నవ్వి, "వెరివాడా! నాకుమాత్రం నీమీద ప్రేమ లేదనుకున్నావా? నీతో మాట్లాడటానికే పట్టెడ కొనే మిషమీద నీ

దుకాణానికి వచ్చాను. కాని నేను ఉత్తమ కుల స్త్రీని. నా అన్న ఖలీఫావద్ద వజీర్ గా ఉంటున్న జాఫర్. అందుచేత మనకు వివాహమయేదాకా నన్ను నువ్వంటటానికి వీలేదు," అన్నది.

ఆమె వజీరు సోదరి అని వినగానే మహమ్మదలీ గుండె చల్లబడిపోయింది. ఆమెతో తనకు వివాహం అసంభవ మను కున్నాడతను.

అతని నిస్పృహ చూసి ఆమె మళ్ళీ నవ్వి, "గొప్ప ఇంటి దాన్నయినంత మాత్రాన నేను స్వకంతురాలను కానను కున్నావా?" అంటూ ఆమె ఆ క్షణంలోనే కాజీని పిలిపించింది. కాజీ వారిద్దరికీ వివాహంచేసి వెళ్ళిపోయాడు.

మహమ్మదలీ విందులు కుడుస్తూ, సంగీతం వింటూ, ఒక మాసంపాటు ఆ యింటనే గడిపాడు. అన్నాళ్ళూ భార్య భర్తలు ఒకరిని విడిచి ఒకరుండలేదు. అంతకాలమూ మహమ్మదలీ తన యింటిని గురించిగాని, దుకాణంగురించిగాని తలచిన పాపాన కూడా పోలేదు.

ఒకనాటి ఉదయం మహమ్మదలీ భార్య స్నానానికి వెళ్ళిన సమయంలో ఒక ముసలిది వచ్చి, "ఖలీఫా భార్య జుబేదా

తమర్ని ఆవశ్యం చూడాలంటున్నది. వెంటనే బయలుదేరండి," అన్నది.

మహమ్మదలీకి చిక్కే వచ్చింది. అతని భార్య స్నానం ముగించి వచ్చి భర్త కనిపించకపోతే చాలా బాధ పడుతుంది. ఖలీఫా భార్య పెలిస్తే పోకపోవటం అవచారమేమో!

జుబేదారాణిని చూడవెళ్ళానంటే భార్య తనను క్షమించకపోతుందా అనుకుని మహమ్మదలీ ముసలిదాని వెంట బయలుదేరాడు. జుబేదాకూ, తన భార్యకూ మధ్య పచ్చిగడ్డి వేస్తే భగ్గుమంటుందని, పాపం, మహమ్మదలీ ఏమాత్రమూ ఎరగడు!

"మా పజీర్ చెల్లెలు ఎటువంటివాణ్ణి వలచిందో చూతామని పిలిపించాను. ఆమెకు తగినవాడివే!" అని జుబేదా అతన్ని అభినందించి, కొంతసేపు అతనితో ఇష్టాగోష్ఠి జరిపి, అతను ఇంటికి తిరిగి వెళ్ళటానికి అనుమతి ఇచ్చింది.

అతను తిరిగి వచ్చేసరికి అతని భార్య పట్టరాని ఆగ్రహంతో ఉన్నది.

"దుర్మార్గుడా, ఆ జుబేదా దర్శనం చేసుకోవటానికి నన్ను విడిచి పోతావా? వెళ్ళినవాడిని తిరిగి ఏముఖంతో నన్ను చూడవచ్చావు?" అంటూ ఆమె చప్పట్లు చరిచి, "సవ్యాబ్!" అని కేకపెట్టింది.

శేకవింటూనే కత్తి చేతపట్టుకుని ఒక నౌకరు వచ్చాడు. “ఈ ప్రేమద్రోహి తల తీశెయ్యి!” అన్న దామె.

తీరా మహమ్మదలీల శిరచ్ఛేదం జరగ బోయే క్షణంలో, ఇంటోపున్న బాసినజన మంతా వచ్చి తమ యజమానురాలి కాళ్ళూ చేతులూ పట్టుకుని, అశ్రు నేరక ఆపచారం చేశాడని, అంత కఠిరశిక్ష విధించటం ధర్మంకాదని చెప్పారు.

వారిమాట కాదనలేక ఆ ఇల్లాలు తన భర్తను నౌకర్లవేత కరలతోనూ, కొరడాల తోనూ తీవ్రంగా కొట్టించి, ఇంటినుంచి బయటికి గెంటించింది.

తనకు మించిన భార్యను చేసుకున్నందుకు ఈవిధంగా శిక్షపరాభవాలు పొందిన వాడై మహమ్మదలీ ఎట్లాగో ఇంటికి వచ్చి పడి, రెండు మాసాలు దెబ్బలతోనూ, గాయాలతోనూ తీసుకున్నాడు. తిరిగి వెళ్ళు చక్కబడగానే అతను, తన దుకాణానికి వెళ్ళాడు. అందులో ఉన్న సరుకు పూచిక పుల్ల మిగలకుండా అయినకాడికి అమ్మేసి డబ్బు చేసుకున్నాడు.

ఈ డబ్బుసహాయంతో మహమ్మదలీ తనకు జరిగిన అవమానాన్ని మరిచిపోవటానికి ఒక కార్యక్రమం అవలంబించాడు. ముందుగా నాలుగువందలమంది బాసినలను కొన్నాడు. వారందరికీ ఖరీదైన దుస్తులు వేశాడు. తనకు మరింత ఖరీదైన దుస్తులు కొనుక్కున్నాడు. తన బాసినలలో వజీర్ జాఫర్ పోలికలున్నవాణ్ణి ఒకణ్ణి ఖలీఫావెంటు వుండే ప్రేతహస్తుడు, మసూర్ పోలికలున్నవాణ్ణి మరి ఒకణ్ణి ఏరాడు. వారికి తగిన దుస్తులు వేయించాడు తాను ఖలీఫా దుస్తులు ధరించి ప్రతి రాత్రి ఒక పడవలో ఎక్కి తన పక్కల నకలుజాఫర్నూ, నకలు మసూర్నూ కూచోబెట్టుకుని టిగ్రిస్నది వెంట బయలుదేరేవాడు. దీపాలకాంతితో

దేదీప్యమానంగా వెలుగుతూ పడవ నది వెంట వెళ్ళేటప్పుడు మహమ్మదలీ బానిసలు, “ఖలీఫా పడవ వస్తున్నది. తొలగండి. దారి తప్పకొండి,” అని కేకలు వేసేవారు. అది నొకంగా ఖలీఫాగారి పడవే ననుకుని నదిమీద వుండే ఇతర పడవలు ఒడ్డుకు చేరి మహమ్మదలీ పడవను యథేచ్ఛగా సాగి పోనెచ్చేవి.

మహమ్మదలీ పడవ నదివెంట కొంత దూరం వెళ్లి ఒక తోటవద్ద ఒడ్డుపట్టేది. ఆ తోటలో రాజభవనానికి తీసిపోని మేడ వుంది. అందులో మహమ్మదలీకొసమూ, అతని బానిసలకొసమూ విందు సిద్ధంగా ఉండేది. పాడే స్త్రీలూ, అడే స్త్రీలూ సిద్ధంగా వుండేవారు. మహమ్మదలీ తెల్లవార్లూ జల్నాగా గడిచి, ఖలీఫాలాగే నటించి, తెల్లవారేలోపుగా ఇల్లు చేరుకునేవాడు.

ఈవిధంగా ఒక సంవత్సరం గడిచింది.

ఒకరాత్రి ఖలీఫా హరూన్ ఆల్ రషీద్ కు నిద్ర పట్టలేదు. ఆయన తన వజీరయిన జాఫర్ ను పిలిచి, “ఈరాత్రి మనం మారు వేషాలతో బగ్దాద్ విధులవెంట నదిదాకా పోయివద్దాం,” అన్నాడు.

త్వరలోనే జాఫర్ ఖలీఫాకూ, తనకూ, ముస్సూర్ కూ వర్తకుల దుస్తులు సమ

కూర్చాడు. వారు వాటిని ధరించి, నిర్మానుష్యమైన విధులవెంటిడి నడుస్తూ నది ఒడ్డుకు వెళ్లారు.

అక్కడ ఒక పడవ ఉండటం చూసి ఖలీఫా, పడవవాడితో, “ఒరే, నీకొక దీనారం ఇస్తాం. మమ్మల్ని కాస్సేపు నది మీద పికారు తిప్పతావా?” అన్నాడు.

వాడాశ్చర్యపోతూ, “బాబూ, మీరినగరంవారు కారా ఏమిటి? ఈవేళప్పుడు ఖలీఫా పడవ వస్తుందని మీ రెరగరల్లే వుంది,” అన్నాడు.

ముగ్గురూ ఒకరి మొహాలోకరు చూసుకున్నారు. పడవవాడు తమతో పచ్చి అబద్ధం

చెబుతున్నాడని వాళ్ళు అనుకుంటున్న సమయంలోనే నది మధ్యగా, దీపాలతో ప్రకాశిస్తూ ఒక పడవ వచ్చింది. "ఖలీఫా పడవ! తప్పుకోండి!" అంటూ బానిసల కేకలు వినపడ్డాయి.

ఆ పడవ దగ్గరికి వచ్చేసరికి దాని మధ్య గొప్ప దుస్తులు ధరించి ఒక యువకుడూ, వాడి పక్కల బాఫర్, మసూర్లను పోలిన వ్యక్తులూ ఉండటం కనిపించింది.

ఆ పడవను కొంత దూరం పోనిచ్చి ఖలీఫా, పడవవాడితో, "నీకు పది దీనారాలిస్తాను. మమ్మల్ని నీ పడవలో ఆ పడవ వెనకగా తీసుకుపో." అన్నాడు.

పడవవాడు కొంత అనుమానించి చివరకు ఒప్పుకున్నాడు. పోయి పోయి నకలు ఖలీఫా పడవ ఒక ఉద్యానవనందగ్గర ఒడ్డు పట్టింది. అనలు ఖలీఫా పడవ దానికి కొంచెందూరంలో ఒడ్డు నేరింది. అందులో నుంచి దిగి ఖలీఫా, అతని అనుచరులూ ఉద్యానవనం వైపు నడవసాగారు.

వారు కొద్దిదూరం వెళ్ళారో లేదో కొందరు బానిసలు చెట్ల చాటునుంచి వచ్చి వారి పైన పడి పట్టుకుని, "ఎవరు మీరు? ఏ దేశంవారు? అహ్వానం లేకుండా ఖలీఫా విందు కెలా వచ్చారు?" అని గట్టిగా గదమాయించారు.

"మేము పరదేశులం. ఖలీఫా కరుణిస్తే మేం ఆయన విందులో పాల్గొంటాం. మా కాకలి దహిస్తున్నది," అన్నారు ఖలీఫా, అతని అనుచరులూ.

బానిసలు వారి తీసుకుపోయి మహమ్మదలీ ఎదట పెట్టారు. మహమ్మదలీ వారు చెప్పినదంతా విని, "మిత్రులారా, ఖలీఫా విందులో అతిథులకు స్థానం వుంది. కూచుని భోజనంచెయ్యండి," అన్నాడు.

లోపల బ్రహ్మాండమైన విందు ఏర్పాట్లు అవి ఉన్నాయి. ఆ దీపాలూ, వైభవమూ, నౌకర్లూ చూసి ఖలీఫాకే ఆశ్చర్యమయింది. విందు సగంలో ఉండగా ఒక స్త్రీ వచ్చి మనోహరంగా విరహగీతాలు పాడింది.

అవి వింటున్న మహమ్మదలీకి ఉద్రేకం వచ్చేసి, తన ఒంటిమీద వున్న విలువైన దుస్తులను వెంటనే చింపేసుకుని, పిచ్చి ఎత్తినవాడల్లా అయిపోయాడు. అటువంటి వెల గల దుస్తులను నిర్లక్ష్యంగా అతను చింపేస్తున్నందుకే ఆశ్చర్యపడుతున్న ఖలీఫాకు, మహమ్మదలీ శరీరంమీది వాతలు చూసేసరికి మరింత ఆశ్చర్యమయింది. ఆయన తన అనుచరుల చెవిలో, "ఈ సకలు ఖలీఫా ఒంటిమీద ఖైదీల కుండ చిహ్నాలుండటం చిత్రంకాదా?" అన్నాడు.

తన అతిథుల రహస్య సంభాషణ కనిపెట్టి మహమ్మదలీ, "మిత్రులారా, అతిథులు ఏకాంత సంభాషణ చేయటం మర్యాద కాదు. మీ కేమైనా అనుమానాలుంటే నన్నడగండి," అన్నాడు.

"మరేంలేదు. ఖలీఫాగారి శరీరంమీది మచ్చలు చూస్తే వారికేదో భయంకరమైన అనుభవం సంప్రాప్తమైనట్టు మాకు తోచింది. ఆ అనుభవం యెటువంటిదో తెలుసుకోవాలని మాకు అభిలాషగా వున్న మాట నిజమే," అన్నారు అతిథులు.

మహమ్మదలీ దీనంగా నవ్వి, "మీరు పరదేశులు కనక మీకు నా అనుభవం చెప్పే

స్తాను. సావధానంగా వినండి," అంటూ తన విచిత్ర కథను వారికి చెప్పాడు.

అంతా విని ఖలీఫా, "అల్లా మహిమ!" అంటూ లేచి తన అనుచరులతోకూడా నకలుఖలీఫావగ్గిర సెలవు పుచ్చుకుని తన భవనం చేరుకున్నాడు.

మహమ్మదలీ కథ విన్నతరవాత, అతనికి కలిగిన అన్యాయానికి కొంత బాధ్యత తమదేనని ఖలీఫాకూ, జాఫర్ కూ తోచింది. ఎందుకంటే ఖలీఫా భార్యకూ, జాఫర్ చెల్లెలికీ మధ్య ఉండే పగే మహమ్మదలీ కష్టాలన్నిటకీ కారణమయింది.

మర్నాడుదయం ఖలీఫా కొలువు తీరి, మహమ్మదలీని పిలిపించాడు.

"ఏమోయ్, నిన్న రాత్రి నువు విదేశీ వర్తకులతో చెప్పిన నీ కథ ఇప్పుడు మళ్ళీ చెప్పు." అన్నాడు ఖలీఫా.

మహమ్మదలీ ఖలీఫా ఆభయం పొంది, తన కథ యావత్తూ వెల్లడించాడు.

"ఇంత చేసిన నీ భార్యను నువు తిరిగి స్వీకరించగలవా?" అని అడిగాడు ఖలీఫా.

"పిల్లనవారి చేతిమీదుగా ఏమిచ్చినా స్వీకరిస్తాను," అన్నాడు మహమ్మదలీ.

"వజీర్, మీ చెల్లెల్ని పిలిపించు," అన్నాడు జాఫర్ తో ఖలీఫా.

ఆమె రాగానే ఆయన, "ఈ మనిషి నెరుగుదువా?" అని అడిగాడు.

"పరపురుషుణ్ణి ఎరగే అవకాశం నా కెలా ఉంటుంది!" అన్న దామె.

"ఇతని పేరు మహమ్మదలీ. అయిన దేదో అయింది. నేను నిన్నితనికి భార్యగా ఇవ్వ నిశ్చయించాను," అన్నాడు ఖలీఫా.

"మహాప్రసాదం," అన్న దామె.

ఖలీఫా అప్పుడే కాజీని పిలిపించి, అందరి సమక్షాన వారిద్దరికీ మళ్ళీ యథోక్తంగా వివాహం జరిపించాడు. మహమ్మదలీ అనాటినుంచి ఖలీఫా ఆంతరంగి కుల్లో ఒకడుగా ఉండిపోయాడు.

గోడవొదిబొమ్మ - 1 (అట్టచివరిబొమ్మ)

చీవాడేశంలోని ఒకానొక పర్వత ప్రాంతంలో పూర్వం, చ్వాంగ్ అనే రైతు యువకుడు ఉండేవాడు. చ్వాంగు కష్టజీవి. రాత్రింబగళ్ళు పాటువడి ఎంతో సంపాదించేవాడు.

ఎంత సంపాదిస్తే నేం? వాని ఆదాయమంతా రాజుగారి పన్నులు కట్టడానికే చాలకపోయే! అటువంటి సందర్భంలో, చ్వాంగు వీనాటికి ధనం కూడ బెట్టగలడు? ఎప్పుడు పెళ్ళాడటం, ఎప్పుడు సుఖపడటం? పాపం, చ్వాంగ్ స్థితికి తోడివాళ్ళంతా—

ధనకసకాలతే మూలుతుండె మన రాజుగారి కోట,

కాసొకటైనా కాసరాదు మన పేద చ్వాంగు చేత:

మున్నూటరువడి పత్తులతో బల్ వివేదమందును రాజు,

ఎన్నటికే నొక ఇంటివాడయిన కాగలడా మన చ్వాంగు?

అని సానుభూతితో పాడేవాళ్ళు. ఇలావుండగా—ఒకనాడొక చిత్రకళా నిపుణుడు చ్వాంగ్ ఇంటివైపు రావడం తటస్థించింది. ఈ చిత్రకారుడు అసామాన్యుడు. ఇతడు వేసే బొమ్మలు జీవకళతో ఉట్టిపడటమే కాదు, అవి అపూర్వమైన మహిమగల్గివుంటాయి.

ఈ చిత్రకారుడు, తోడూనిడా లేని చ్వాంగునుగురించి ఈవరకే విన్నాడు. ఇప్పుడు వాని ఇల్లు చూడగానే అతడికి చ్వాంగు చరిత్ర జ్ఞాపకానికి వచ్చింది. జాలివేసింది. ఐతే, అందరిలాగా చిత్రకారుడు జాలించెంది ఊరుకోలేదు. మనిషి ఎత్తున ఒక అపురూప సుందరిని చ్వాంగుకు చిత్రించి ఇచ్చి, మరీ వెళ్ళాడు.

ఇంటికి శోభకూర్చే సుందరి బొమ్మను ఎంతో అప్యాయంగా చ్వాంగ్ తన యింట్లో గోడకు అలంకరించుకున్నాడు. అస్తమానం ఆ చిత్రంకేసి అశ్చర్యంగా చూస్తూ తన్మయత పొందసాగాడు. కాని, అలా కూర్చుంటే పొట్ట గడపటమెలా? అందుచేత, మళ్ళీ మామూలుగా పాలానికి వెళ్ళాలనుకున్నాడు.

ఐతే—ఇంట్లో గోడపైన సుందరి బొమ్మను వేలాడకట్టినప్పటినుంచీ, చ్వాంగుకు కొత్త వికాసం కలిగి కొత్తఊహలు కల్గిపోయినై. మరునాడు పాలానికి బయల్దేరిముందు ఒక్కసారి గోడపైనున్న సుందరివైపు చూసి, పెద్దగా ఓట్టూర్చి, 'ఇటువంటి సుందరి ఒకతే నా యింట్లోవుండి, నాకు పంటచేసిపెడితే ఎంత బావుండును !!...' అనుకున్నాడు.

గడుసరి భార్య

అన్నవరం గ్రామములో
ఉన్నాడొక రైతు,
తెలివితేట లొకించుకయు
కలుగని ఒక బైతు!

అతని పేరు వెంకటయ్య,
అతివ పేరు గౌరిదేవి,
అతడెంతటి అమాయకుడో
అమె అంత గడుసరి!

అతనికి కాకరకాయలు
అతి ప్రియము; అందుచేత

తన పొలమున పొదు వేసి
తానె పెంచి పెద్దచేసె.

మూడే కాకరకాయలు
ముచ్చటగా కాసినవి—
ఒకనా డవి కోసివైచి
ఉవిద కిచ్చి వండుమనెను!

అని, అమాయకుడు, పాపము
తన పొలమున కేగినాడు,
కాకరకాయలను వండ
గా సాగెను గౌరిదేవి.

నేతియందు వేపునపుడు
ఆ తస్వీకి నేరూరెను!

రచన : వజ్రపాణి

ఒకే కాయ ఉన్నదేమి ?
అకటా !” అన, ఆమె చెప్పి :
“రుచి చూడగ నొకటి తింటి,
ప్రచుర ధర్మ సమ్మతముగ
రెంటియందు నొకటి తింటి,
తంటా యేమున్నదిందు ?”
“ ఎట్లు తింటివే ?” అని చీ
వాట్లు పెట్టె నామెభర్త ;
“ ఇటు ” అని, మిగిలిన కాయను
‘ గుటుకు ’న దిగమింగె భార్య !

ఉప్పు, కారముల జూడగ
నొక్క కాయ మ్రింగివైచె !
వేళ మించిపోవుచుండె,
వెంకటయ్య రాడాయెను !
అకలితో గొరిదేవి
అన్నము పట్టించుకొనెను !
“ అర్థాంగికి సగమువంతు
ఆర్యసమ్మతమే కదా !”
అని, మిగిలిన రెండు కాయ
ల నింకొకటి తినివైచెను !
వేళమిగిలి వచ్చినట్టి
వెంకటయ్య, “ ఏస్తోలో

SANKAR...

గ్రహాలు: శుక్రుడు

సూర్యుడికి దగ్గరగా ఉండే గ్రహాలలో బుధుడి తరువాతది శుక్రుడు. ఇది సూర్యుడికి 6,72,45,000 మైళ్ళ దూరాన ఉన్నది. శుక్రుడు భూమికంటే కొద్దిగా చిన్న గ్రహం. భూమి అడుగులత 7,918 మైళ్ళు, అయితే శుక్రుడిది 7,826 మైళ్ళు. శుక్ర గ్రహం మన భూమికి 2 కోట్ల 37 లక్షల మైళ్ళ దూరంలోకి వస్తూ, 16 కోట్ల 22 లక్షల మైళ్ళ దూరానికి పోతూవుంటుంది.

భూమికి గల ఆకర్షణశక్తితో పోలిస్తే శుక్రుడి ఆకర్షణశక్తి నూటికి 14 పాళ్ళు తక్కువ.

భూమిని సూర్యుడికి దగ్గరగా ఉండటంచేత శుక్రుడిమీద పడే సూర్యకాంతి, వేడి కూడా భూమిమీద పడేవానికి రెట్టింపువాకా వుంటుంది.

రోజుకు 18 లక్షల 73 వేల మైళ్ళ వేగం నడుస్తూ, శుక్ర గ్రహం 224 రోజుల 16 గంటల 48 నిమిషాల కాలంలో ఒకసారి సూర్యుణ్ణి చుట్టివస్తుంది.

సూర్యుడికి చాలాదగ్గరగా ఉన్న గ్రహం కావటంచేత భూమిమీదనుంచి చూసే మనకు సూర్యుడికి దగ్గరలోనే ఉన్నట్లుంటుంది. ఒకప్పుడిది సూర్యుడికి వెనకగా అస్తమిస్తుంది, మరొకప్పుడు సూర్యుడికి ముందుగా ఉదయిస్తుంది సూర్యుడికి ముందుగా ఉదయించే టప్పుడు దీనిని మనం వెనుజుక్క అంటాం. ఇది ఆకాశంలో కనిపించిన కొద్దినేపు దీని కాంతి మిగిలిన నక్షత్రాలన్నిటి కాంతిని మించి ఉంటుంది.

భూమి ఇరవై నాలుగు గంటల కొకపర్యాయం తన చుట్టూ తాను తిరుగుతుంది. అది మనకు ఒక రోజు. శుక్ర గ్రహం ఎంతకాలాని కొసారి తన చుట్టూ తాను తింగేదీ తెలియదు. అదికూడా బుధుడిలాగే సంవత్సరాని కొసారి తనచుట్టూ తాను తిరుగుతుందని, ఎప్పుడూ ఒక ముఖమే సూర్యుడికినే ఉంటుందని కొందరు నమ్ముతున్నారు.

మనం శుక్రుడికిని దెలస్ట్రానెలోనుంచి చూసినట్లయితే కనిపించినంత మేర మంచు లాగా తెల్లగా ప్రకాశిస్తూ ఉంటుంది. ఈ తెల్లని గ్రహమిదా మరింత తెల్లని, కాంతివంతమైన చుక్కలు కనిపిస్తాయి. వీటినిబట్టి శుక్రుడు పై భాగం ఎట్లా ఉండేదో సరిగా అర్థంకాదు. ఇది భూమిని పోలివచ్చేగనక దీనిమీద కొండలూ, లోయలూ, మైదానాలూ ఉండవచ్చు.

ఫోటోవ్యాఖ్యల పోటీ :: బహుమానం రు. 10 లు

1955 సెప్టెంబర్ సంచికలో ప్రకటింపబడే ఫోటోలకు నమూనాలు

- ★ పై ఫోటోలకు సరిబస వ్యాఖ్యలు ఒక్క మాటలోగానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం వుండాలి.
- ★ జూలై 10-వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. తరువాత చేరే వ్యాఖ్యలు ఎంత మూతమూ పరిశీలించబడవు.

- ★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా వున్న సెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రు. 10/-లు బహుమానం.
- ★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పోస్టుకార్డుపైన వ్రాసి, ఈ అడ్డనుకు సంసాలి-చందమామ ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, మద్రాసు-26.

జూలై నెల పోటీ ఫలితాలు

మొదటి ఫోటో : గూటిలో వయారం | రెండవ ఫోటో : తోటలో మయారం

పరిపినవారు : సూతక్కి మోహనరావు,

మారుతీనగరు, విజయవాడ - 2.

బహుమతిమొత్తం రు. 10/- ఈ నెలఖరులోగా సంపాదించుకుంది

వార్తలు-విశేషాలు

ఆంధ్ర బాలబాలికల ప్రథమ చిత్రకళా ప్రదర్శనం కాకినాడలో ఆగస్టు 27, 28, 29 తేదీలలో జరుగుతుంది. 18 సంవత్సరాల లోపు వయసుగల బాలబాలికల కళాదృష్టిని ప్రోత్సహించటానికి ఈ ప్రదర్శనం ఏర్పాటుచేయబడింది.

ఆంధ్రరాష్ట్రంలోని యెర్రగొంట్ల, పాణ్యం, మాచర్ల అనే మూడు ప్రదేశాలలో సిమెంటు ప్యాక్టరీల స్థాపనకు లైసెన్సులు మంజూరుచేయబడినై. ఇదీగాక, కర్నూలులో కొత్తగా ఒక పేపరుమిల్లు పెట్టటానికికూడ అలోచనలు జరుగుతున్నవి.

ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఆరోగ్యపథకాల నిమిత్తం 208 కోట్ల రూపాయలవరకు కేటాయించబడవచ్చునని తెలుస్తున్నది.

సామర్లకోటలో కోళ్ళపరిశ్రమ కేంద్రం స్థాపించటానికిని రాష్ట్రప్రభుత్వంవారు రూ. 50,000 మంజూరు చేశారు.

భౌరత ప్రధాని పండిట్ నెహ్రూ వ్రాసిన 'డిన్నర్ ఆఫ్ ఇండియా' అనే గ్రంథాన్ని సోవియెట్ సారస్వత ప్రచురణ సంస్థవారు రష్యన్ భాషలోకి అనువదించి ప్రకటించారు. పండిట్ నెహ్రూ దీనికి పీరికవ్రాస్తూ, ప్రచురణ సంస్థవారి ప్రయత్నాన్ని అభినందించారు.

అండమాను దీవులలో పరిశోధనలు జరుపుతున్న భారత వైజ్ఞానికులు ఒకానొక అదిమ జాతివారితో తొలిసారిగా మైత్రిచేశారు. ఆ జాతిపేరు 'ఓంజీ' జాతి. వీరి సంఖ్య 200. వీరికి నిప్పు అంటే ఏమిటో తెలియదు.

మహారాష్ట్ర సామ్రాజ్య నిర్మాత ఛత్రపతి శివాజీకి, ప్రతాపగడ్ కోటలో వచ్చే ఏప్రిలులోగా లక్ష రూపాయల వ్యయంతో ఒక స్మారకచిహ్నం నిర్మింపబడుతుంది.

మాస్కోలోని విదేశ సారస్వత సంస్థ తాలూకు 'ఆల్ యూనియన్ ట్రైబరీ'లో జూన్ 7-వ తేదీన బారతదేశానికి సంబంధించిన ప్రదర్శనం ఏర్పాటుచేయబడింది. భారత ప్రజాజీవితం, వారి సంస్కృతుల వికాసగురించి వివరించే గ్రంథాలు, పత్రికలు, అక్షరప్రదర్శించబడినై.

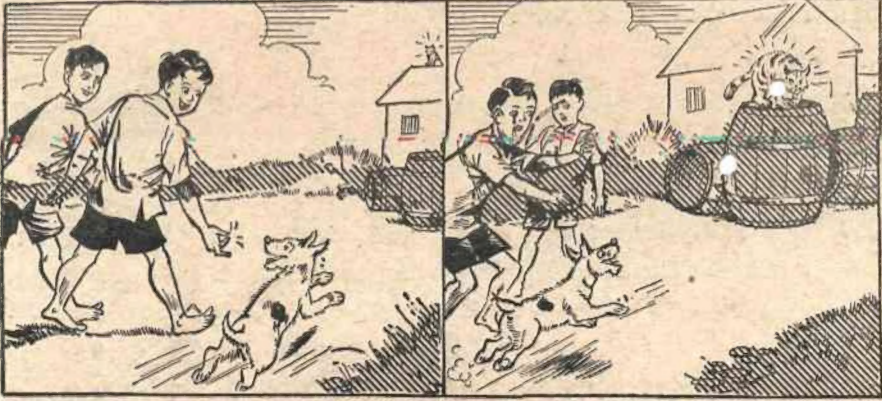
మన ప్రధాని పండిట్ నెహ్రూ, సోవియెట్ ప్రభుత్వ ఆహ్వానంపై జూన్ 4-వ తేదీనుంచి జూన్ 22-వ తేదీవరకూ రష్యాలో పర్యటించారు. ప్రధానికి సోవియెట్ ప్రభుత్వం, ప్రజలు ఘనమైన స్వాగతం యిచ్చారు. ఆయన తష్యాలో దాదాపు 10 వేల మైళ్లు పర్యటించి ముఖ్యమైన కర్మాగారాలూ, ఆనకట్టలూ, పట్టణాలూ సందర్శించారు.

త్రివనూరు-కొచ్చిన్ కాలేజి విద్యార్థులు స్వయంగా తీసిన 'పత్రికల కుర్రవాడు' అనే మలయాళ చిత్రం బొంబాయిలో జూన్ 8-న ప్రేక్ష్య ఇవ్వబడింది. కెమేరామన్, సాండ్ ఇంజనీరు తప్ప తక్కినవారందరూ విద్యార్థులే.

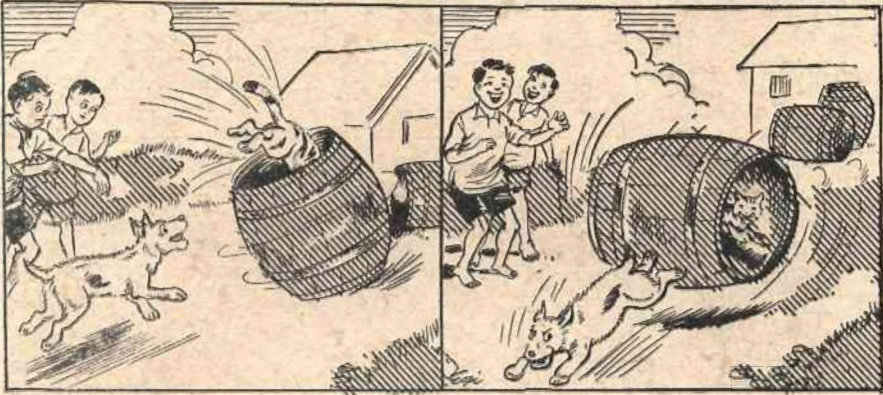
1250 సంవత్సరాల తర్వాత ఈ జూన్ 20-న సంపూర్ణ సూర్యగ్రహణం వట్టింది. దేశ దేశాల వైజ్ఞానికులు దీనిని పరిశోధించడానికిని సెలెస్టిల్ వెచివున్నారు. కాని, పూర్తి గ్రహణానికి ఇక ఒక నిమిషం ఉండనగా కారుమబ్బులు సూర్యునిపై కప్పివేయడంతో వారి ప్రయత్నాలు నిష్ఫలమైనాయి. ఇటువంటి గ్రహణం మళ్ళీ 2168 సంవత్సంవరకూ రాదట.

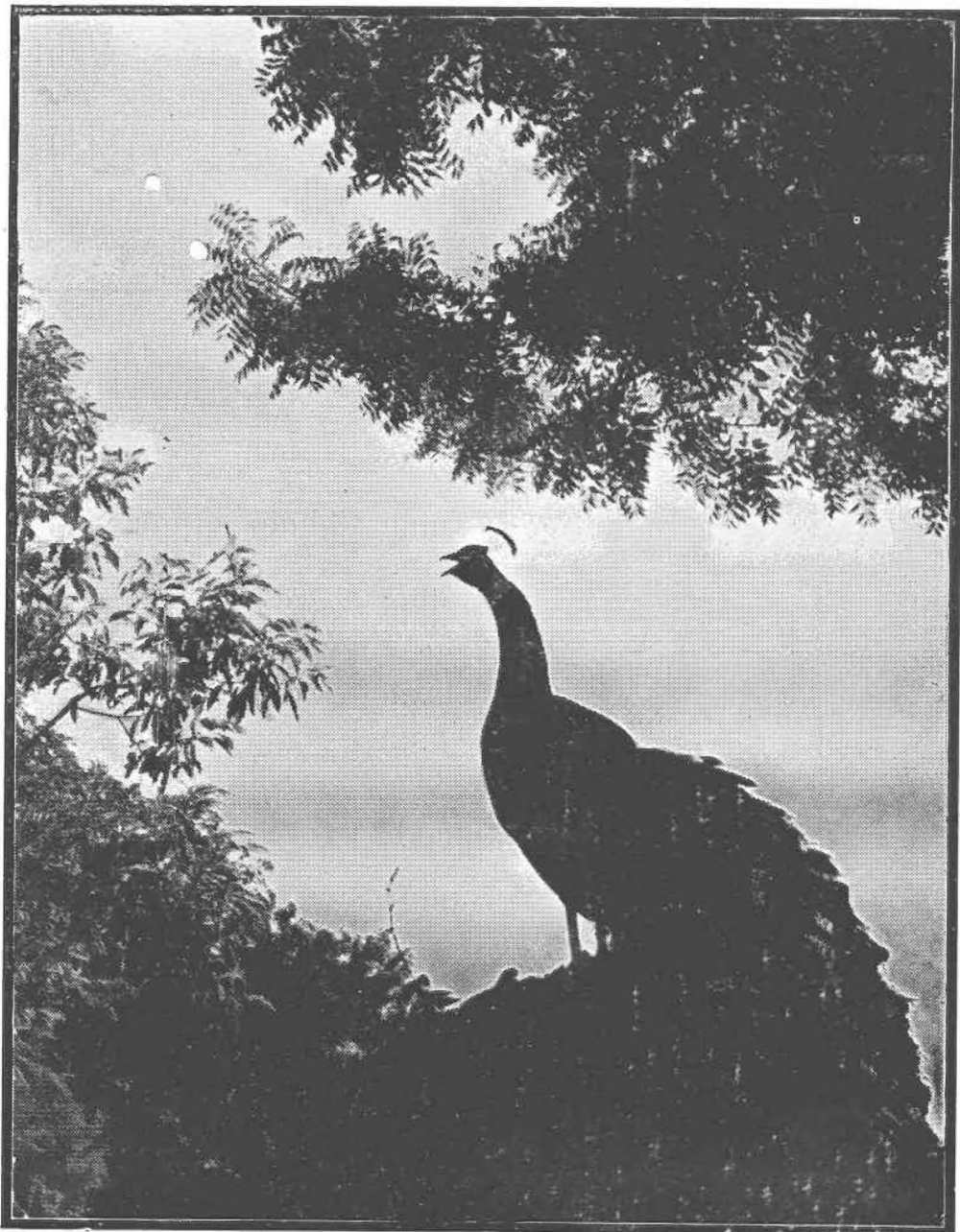

చిత్రకథ

దాసూ, వాసూలు ఒక రోజున 'టైగర్'ని వెంటపెట్టుకుని పికారు బయలు దేరారు. "‘టైగర్’ అంటే పులిగదా? ఆ ఇంటిమీద కనబడే పిల్లిని మన టైగర్ చేత తరిమిద్దాం!" అన్నాడు దాసు. అందుకు వాసు సరేనన్నాడు. తీరా ఇంటిని సమీపించేసరికి, ఇంటిమీద కూర్చున్న పెద్ద జంగుపిల్లి కాస్తా కిందికి దిగివచ్చి, అక్కడవున్న పీసామీద నిలబడింది. దాసూ, వాసూలు ఉసి కొలిపేసరికి 'టైగర్' దానిమీదికి దూకింది, కాని జంగుపిల్లి బిగ్గరగా అరుస్తూ పీసాలోంచి బయటికి వచ్చేటంతలో, టైగర్ ఉడాయించింది. పేరు టైగర్ అయితే మాత్రం, కుక్క, పులి ఎలా అవుతుంది అనుకున్నారు దాసూ, వాసూలు.

బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

తోటలో మయూరం

పంపినవారు :
ఎన్. మోహనరావు - బెజవాడ

